

Hermed sluttede forhandlingen.

Kl. 14.20

Formanden:

Afstemning om de fremsatte forslag til vedtagelse vil som nævnt finde sted i morgen.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Forespørgsel nr. F 40:

Forespørgsel til socialministeren:

»Hvordan kan de ældre og medarbejderne opnå mærkbare forbedringer i hverdagens arbejde i ældreplejen?«

Af Ole Sohn (SF), Anne Bastrup (SF), Pernille Frahm (SF) og Villy Søvnald (SF).

(Forespørgslen anmeldt 12/4 2007. Fremme af forespørgslen vedtaget 17/4 2007).

Formanden:

Jeg gør opmærksom på, at afstemning om eventuelle forslag til vedtagelse udsættes til i morgen torsdag den 24. maj 2007.

Begrundelse

Ole Sohn (SF):

Vi har til regeringen stillet forespørgslen:

»Hvordan kan de ældre og medarbejderne opnå mærkbare forbedringer i hverdagens arbejde i ældreplejen?« ud fra den bekymrende virkelighed, der eksisterer i ældreomsorgen.

Vi ser, at medarbejderne får stadig mindre tid hos den enkelte ældre, og vi oplever besværligheder med at tiltrække tilstrækkelig med kvalificeret arbejdskraft. Samtidig kan vi konstatere, at de løn- og ansættelsesvilkår, der er for medarbejderne i ældreomsorgen, er utilstrækkelige til at fastholde medarbejderne og er utilstrækkelige til at tiltrække dem. Samtidig er vi i en situation, hvor arbejdet inden for ældreplejen er et meget hårdt og nedslidende arbejde, som gør, at mange bukker under, bliver langtidssyge, og det er ikke rimeligt.

Når vi så ser på, at der bliver flere ældre i de kommende år, og at det bliver sværere at rekruttere medarbejdere, finder vi, at det er rimeligt, at regeringen nu, efter at den har haft regeringsmagten i 6 år, kommer med nogle klare og hand-

lingsrettede svar på, hvordan man vil løse den udfordring, man står over for.

Besvarelse

Socialministeren (Eva Kjer Hansen):

Jeg synes, det er rigtig fint, at SF rejser denne forespørgselsdebat om, hvordan de ældre og medarbejderne kan opnå mærkbare forbedringer i hverdagens arbejde i ældreplejen.

Nu er det jo sådan set et meget bredt spørgsmål, hr. Ole Sohn har stillet, men jeg vil til enhver tid gerne drøfte, hvor det er, vi kan skabe forbedringer, hvad det er, der skal til. Og jeg vil også meget gerne komme med nogle meget klare svar på de spørgsmål, der bliver stillet, for faktisk er det jo et område, som, siden regeringen trådte til, har haft megen høj prioritet, og hvor der også er taget rigtig mange initiativer til forbedringer.

Det er regeringens opfattelse, at en høj kvalitet i den offentlige service bl.a. skabes i mødet mellem brugerne og dygtige og engagerede medarbejdere. Gode arbejdspladser for medarbejderne og god service til borgerne er to sider af samme sag. Regeringen ønsker at medvirke til at skabe den bedst mulige offentlige sektor. Regeringen har derfor iværksat en lang række initiativer, der skal medvirke til netop at skabe forbedringer i hverdagens arbejde både for de ældre og for medarbejderne.

Men jeg skal også her i indledningen understrege, at tilrettelæggelsen af det daglige arbejde i ældreplejen først og fremmest foregår i kommunerne. Det er således kommunalbestyrelsen, der skal træffe beslutning om serviceniveau og sørge for, at der er tilstrækkelige ressourcer og tilstrækkelig tid til at give ældre den hjælp, de har behov for. Det er også et kommunalt ansvar at sikre, at personalet har rimelige arbejdsvilkår, så de kan give de ældre den pleje, de har krav på.

Når dette er sagt, er det naturligvis Folketinget, som fastsætter de overordnede rammer for den kommunale ældrepleje. Jeg vil derfor nævne nogle af de centrale initiativer, som vi allerede har gennemført.

Regeringen har sørget for, at ældreområdet har fået et tiltrængt økonomisk løft med 500 mio. kr. ekstra om året, siden vi tiltrådte. Fra 2006 har vi afsat yderligere 500 mio. kr. årligt bl.a. til bedre og mere fleksibel hjemmehjælp og til en plejehjemsgaranti. Fra 2007 skal disse mid-

ler bidrage til at skabe gode og værdige forhold for de ældre og til at styrke kvaliteten i ældreplejen. Status er, at kommunerne planlægger at anvende puljen inden for to centrale indsatsområder, der hver prioriteres lige højt, nemlig mere tid til den enkelte ældre og kompetenceudvikling af medarbejderne.

Kl. 14.25

Derudover har regeringen og Dansk Folkeparti afsat to gange 100 mio. kr. til en ansøgningspulje til udvikling af bedre ældrepleje, hvor det er medarbejderne og institutionerne, der selv skal medvirke til at udvikle projekterne. Der er kommet rigtig mange interessante ansøgninger ind, som nu bliver bearbejdet i ministeriet. Ved at lade medarbejdere og institutioner medvirke til at udvikle projekterne ønsker regeringen og Dansk Folkeparti at sikre, at de projekter, der gennemføres, netop er baseret på en lokal viden om, hvor der er et behov for at styrke medarbejdernes vilkår, og hvordan de ældres hverdag og livskvalitet kan forbedres.

Med kvalitetsreformen og trepartsdrøftelserne har regeringen sendt et tydeligt signal om, at de offentlige ydelser skal have et servicetjek. Kvaliteten af ydelserne skal være i top for borgerne, og de offentlige arbejdspladser skal være attraktive for medarbejdere og ledere. Derfor har regeringen de seneste måneder drøftet, hvordan vi kan forbedre kvaliteten af den offentlige service med organisationer, med eksperter, med medarbejdere og ledere og med borgere og pårørende.

Så har regeringen jo som bekendt også indført frit valg. Alle hjemmehjælpsmodtagere har ret til at vælge mellem forskellige leverandører af hjemmehjælp, og 80 pct. af de ældre borgere har i dag mulighed for at benytte sig af det frie leverandørvalg på personlig og praktisk hjælp. Friheden til at vælge den løsning, der passer bedst til ens ønsker og behov, er klart forbedret for de ældre. Og faktisk er det så også hver femte af de ældre, der er visiteret til praktisk hjælp, der gør brug af en privat leverandør. Det har bidraget til at øge tilfredsheden hos den enkelte og bidraget til at sætte fokus på indholdet og kvaliteten af den hjælp, der bliver leveret.

Så har vi også indført frit boligvalg. Det betyder, at alle personer, der er visiteret til ældreboliger og plejeboliger og plejehjemspadser, har ret til frit at vælge sådanne boliger inden for kommunen såvel som på tværs af kommunegrænserne. Og så har vi jo netop udvidet det frie valg mellem plejeboliger til også at omfatte private

løsninger. Fripnejeboliger medvirker til at sikre, at svage og handicappede borgere frit kan vælge den boligform, der passer til deres ønsker og behov.

Vi har også givet borgerne en ret til at bytte ydelser med reglerne om fleksibel hjemmehjælp. Det kan f.eks. være, at fru Jensen hellere vil have vasket sit køleskab af end få tørret støv af. Det kan hun nu få med den fleksible hjemmehjælp. Og med erstatningshjælpen, ja, der har vi sørget for at styrke borgernes retssikkerhed. Nu har man fået sikkerhed for at få den hjælp, man har krav på, den hjælp, man er visiteret til, også hvis ikke hjælpen bliver leveret på det ellers aftalte tidspunkt.

Men en god offentlig sektor handler bestemt også om medarbejderne. Medarbejdere, der trives, har større overskud til at give en god pleje til de ældre, som har behov for hjælp. Derfor er vi i regeringen meget optaget af, hvordan vi kan skabe god ledelse og tilfredse medarbejdere. Der er mange eksempler på, at god ledelse er helt afgørende for, om en offentlig arbejdsplads fungerer, og om den formår at yde god service eller ej. Fælledgårdssagen viste, at det i høj grad handler om god ledelse med vægt på de rette værdier i arbejdet, ligesom et personale med de rette kvalifikationer er afgørende for, at man har fokus på kvaliteten. Ordentlige forhold for medarbejderne er efter min opfattelse også forudsætningen for at sikre, at ældre med behov for hjælp får en ordentlig behandling.

Så altså, kompetent ledelse er helt afgørende, også for at kunne tiltrække og fastholde dygtige medarbejdere på området. Og sagen er jo, at medarbejderne er organisationens vigtigste ressource, og vi kan, som også hr. Ole Sohn var inde på, forvente, at der inden for meget få år vil være stor arbejdskraftmangel på det sociale område, og derfor bliver ledelsen af medarbejderne så meget vigtigere.

Det er en rigtig stor udfordring at få hænder nok til at løse de offentlige serviceopgaver både nu og i fremtiden. Arbejdspladserne på ældreområdet skal være attraktive, hvis vi skal kunne rekruttere nye medarbejdere og fastholde de nuværende. Det betyder, at der skal være godt fysisk og psykisk arbejdsmiljø, og at der skal være gode faglige og personlige udviklingsmuligheder for medarbejderne.

Vi har fra regeringens side igennem de sidste år iværksat en række uddannelses tilbud, som netop skal styrke den faglige opkvalificering af medarbejdere og ledere i ældresektoren. Uddan-

nelsestilbuddene fokuserer både på organisering og tilrettelæggelse af plejen og i høj grad på en opkvalificering af plejepersonalets faglige kompetencer. F.eks. er der oprettet en diplomuddannelse i demens og en uddannelse i socialpædagogisk metode til medarbejdere. At uddannelse virker, ses bl.a. ved, at uddannelse i socialpædagogisk metode har medvirket til at nedbringe tilfældene, hvor man har taget magtanvendelse i brug.

Endvidere har vi for at imødekomme behovet for opkvalificering af ledere iværksat en tværgående lederuddannelse på institutionsniveau. Uddannelsen bliver udbudt her til efteråret, og der vil være nedsat deltagerbetaling, så der forhåbentlig er mange ledere både fra offentlige og private områder, der vil deltage. Med uddannelsen får kursisterne en anvendelsesorienteret viden om de relationer, der karakteriserer samspillet mellem brugere, medarbejdere og andre interessenter inden for det sociale område.

Kl. 14.30

Endelig vil jeg nævne, at regeringen med kvalitetsreformen og trepartsforhandlingerne sætter fokus på at styrke kvaliteten af den pleje, de ældre modtager, også gennem uddannelse af medarbejdere og ledere. Vi har samlet de centrale parter med henblik på at fastlægge en samlet langsigtet plan på området, som altså vil være en understøttelse af den proces, vi allerede har sat i gang.

Men som nævnt handler det også om at passe på de medarbejdere, der allerede er inden for området. Med Forebyggelsesfonden har vi fra regeringens side sat fokus på at sikre, at der bliver taget hensyn til det fysiske og psykiske arbejdsmiljø, og at der bliver forebygget i forhold til nedslidning. I år er der afsat 60 mio. kr. til projekter inden for hjemmepleje og døgninstitutioner for voksne, som er en særlig udsat branche, f.eks. kan et plejehjem søge fonden om penge til projekter med det formål at nedbringe nedslidningen af personalet.

Forebyggelsesfonden skal også se på teknologiske hjælpemidler. Ved at bruge teknologiens muligheder kan vi medvirke til at undgå unødigt nedslidning af medarbejdere. Det mener jeg også er en fordel for alle. Herudover har regeringen igangsat en række udviklingsprojekter igen til gavn både for medarbejdere og de ældre.

Jeg går ud fra, at hr. Ole Sohn allerede nu er ved at blive helt forpustet over de mange klare svar med oplysninger om de initiativer, der er sat i værk.

Det, jeg også vil nævne, er, at projektet »Kontinuitet og helhed i hjemmeplejen« er skudt i gang. Kendte ansigter i hjemmet skaber tryghed hos den ældre og skaber mere sammenhæng i plejen, og med dette projekt får vi netop gennem kontinuiteten nu konkrete redskaber til forbedring af dagligdagen for mange ældre. Det er noget af det, som de ældre selv lægger allermest vægt på, når man spørger, hvad der er kvalitet for den enkelte.

Projektet har til formål at give leverandørerne en række værktøjer, de kan benytte for at sikre en bedre tilrettelæggelse af leveringen af ydelserne. Der arbejdes bl.a. med fastholdelse af medarbejderne, mindre sygefravær og tiltrækning af kvalificerede medarbejdere.

Så har vi også igangsat projektet »Kvalitet i ældreplejen«, som sætter kvalitet i ældreplejen på dagsordenen, både når det drejer sig om at udvikle flere metoder, og i diskussionen med de ældre om, hvad der er kvalitet for dem. Samtidig sættes der ind med mere forskning på området.

Der er altså tale om en række initiativer og en række forbedringer, og jeg vil slutte af med at sige, at jeg synes, at vi faktisk har et rigtig godt udgangspunkt. Det mediebillede, vi nogle gange ser om forholdene på ældreområdet, holder jo ikke, når man sådan kommer lidt bredere omkring. Der er rigtig mange gode historier på ældreområdet.

Vi har faktisk netop fået syn for sagen med konkurrencen om Danmarks bedste plejehjem. Her den 13. maj kårede vi i den konkurrence Danmarks bedste plejehjem, hvor det var skønt at se, hvordan det simpelt hen strømmede ind med nomineringer ikke alene fra beboere og pårørende, men også fra medarbejdere, gående på, at lige netop det sted, hvor de arbejder, eller det sted, hvor de bor, skulle være det bedste plejehjem. Der kom faktisk over 700 nomineringer i konkurrencen, og det synes jeg er rigtig flot.

Lad mig slutte af med at sige, at for mig at se har regeringen allerede lagt de spor ud, som skal sikre mærkbare forbedringer for de ældre og medarbejderne, og der er allerede sket en række markante forbedringer, og vi agter fra regeringens side at fortsætte i det spor, fordi det er det, der allerbedst sikrer et godt og et værdigt liv for de ældre.

Fjerde næstformand (Niels Helveg Petersen):
Tak til ministeren.

Vi går til ordførerrækken, og jeg giver ordet til ordføreren for forespørgerne, hr. Ole Sohn.

Kl. 14.35

Forhandling

Ole Sohn (SF):

Hvis det ikke lige var, fordi man vidste bedre, kunne man måske godt blive stakåndet over den række af projekter og puljer, og jeg skal komme efter dig, er der vist et citat, der hedder, om alle de gode ting, regeringen har foretaget sig.

Men går man tilbage i historien, ville den nuværende socialminister have sagt det samme sidste år, forrige år og forrige år igen, og forgæveren vil have sagt det samme. Uanset om det er denne eller tidligere regeringer, vil man altid kunne komme med initiativer, der er sat i gang, projekter, der er under udvikling, og puljer, der er afsat, osv. osv. Og man vil altid, og det er det, der er det helt centrale, kunne finde medarbejdere, som gør en fantastisk indsats. For hvem vil ikke gøre en god indsats? Det gør personalet på landets plejehjem; det gør personalet i ældresektoren generelt. De gør en indsats, som faktisk er ud over det sædvanlige, og det er faktisk forudsætningen for, at det hele hænger sammen.

Det er kernen i det, og det er her, kæden hoppen af for regeringen: Der er alle de gode initiativer, man vil tage, og ja, man har afsat nogle puljer, men virkeligheden er, at regeringens økonomiske politik med den stramme udgiftsramme over for kommunerne gør, at kommunerne ikke har et råderum til at sikre ordentlige forhold for det personale, der varetager den unikke, gode opgave i ældresektoren.

Når ministeren derfor siger, at hun gerne indledningsvis vil understrege, at det er kommunernes ansvar, er det rigtigt, men kommunerne er underlagt en ramme, som er regeringens ansvar. Man kan altså ikke forvente, at kommunerne skal trylle, og hvad er de kommuner, der forsøger at trylle – det er der altså en række kommuner, der har gjort også i 2006 – blevet udsat for? At regeringen kommer og siger: O.k., I har brugt lidt for mange penge til service til jeres borgere, så nu falder hammeren; I kommer af med en bøde. Det vil vi opleve her i de kommende dage. Det er den sande virkelighed.

Derfor mangler jeg stadig væk svar på: Hvad agter regeringen at gøre for at sikre, at vi kan tiltrække mere personale til ældresektoren? Det er jo det, der er det helt afgørende, for forudsætningen for, at ældre fortsat kan få en god og en bedre pleje, er, at der er tilstrækkelig med kvalificeret arbejdskraft. Det får man ikke, når vi aflønner plejepersonalet som de dårligst lønnede i dette land og vi ikke sikrer en tilstrækkelig uddannelse og autoritet og respekt for arbejdet. Derfor er der meget lang vej igen, før regeringen kan sige, at de har gjort noget. Det svar fik vi ikke.

Det er rigtigt, at der er lavet puljer. Man har taget penge fra den generelle serviceudvikling i kommunerne og sagt, at de penge tager vi fra kommunerne og over i Folketinget, og så laver man en pulje, hvor man siger: Hvis I gør sådan og sådan og sådan, altså, hvis I underlægger jer den under den her regering tiltagende statslige centrale styring, kan I få lov at søge nogle penge.

Ministeren nævnte en pulje på 100 mio. kr., man kunne søge om. 100 mio. kr. til 100 kommuner er 1 mio. kr. pr. kommune. Det svarer til fire medarbejdere i en kommune af Københavns størrelse. Jamen det forslår ingen steder! Det er helt andre beløb, der skal til på ansættelsessiden og også for at sikre bedre forhold for de ansatte.

Derfor skal jeg på vegne af Socialdemokratiet, Det Radikale Venstre, Enhedslisten og SF fremsætte følgende:

Forslag til vedtagelse

»Idet Folketinget konstaterer

- at god ældrepleje skabes i mødet mellem borgeren og den professionelle medarbejder, og
 - at der allerede nu og fremover vil mangle tilstrækkelig kvalificeret personale til at yde en tilstrækkelig god ældrepleje,
- opfordrer Folketinget derfor regeringen til
- at ændre de politiske rammer for ældrepleje, så de ældre sikres retten til at leve et liv på egne betingelser, og så medarbejderne får den nødvendige tid til at udføre opgaverne i dialog med borgerne,
 - at tilføre kommunerne tilstrækkelige ressourcer til at dække såvel det stærkt stigende behov for flere ansatte til stadig flere ældre med pleje- og omsorgsbehov som behovet for løbende efteruddannelse af medarbejderne,

– at sikre økonomi til, at kommunerne kan udbyde uddannelse til social- og sundhedsassistentuddannelsen på voksenløn og tilbyde fuldtidsjob for deltidsansatte, forbedre efter- og videreuddannelse, give ret til særlige seniorordninger og investere i bedre arbejdsmiljø.«

(Forslag til vedtagelse nr. V 74)

Kl. 14.40

Fjerde næstformand (Niels Helveg Petersen): Der er nu fremsat følgende forslag til vedtagelse: (*Se foran*). Dette forslag indgår herefter i forhandlingen.

(Kort bemærkning).

Hans Andersen (V):

Det kan godt være, at vi ikke hørte det samme, da vi sad og lyttede til socialministerens indlæg her for meget kort tid siden. Det indlæg var jo fyldt med forskellige initiativer, der er taget og vil blive taget for at forbedre hele det her område. Og så hørte jeg hr. Ole Sohn spørge: Hvad er det for nogle initiativer, regeringen agter at tage?

Jeg må bare svare, om ikke det er korrekt, at der er tilført penge specifikt til et løft af kvaliteten på ældreområdet siden 2002 og igen siden 2006, og at der er gennemført en række projekter, der nemlig handler om at få kommunerne til i samarbejde med personalet og borgerne at få mere ud af de ressourcer, vi allerede arbejder med i øjeblikket, altså at få arbejdsglæden, hvad jeg tror, hr. Ole Sohn vil være enig i, til at brede sig?

Så det er ikke korrekt, når hr. Ole Sohn påstår, at der ingen initiativer er taget. Tværtimod er der taget en række initiativer. Det vil jeg gerne have at hr. Ole Sohn bekræfter.

(Kort bemærkning).

Ole Sohn (SF):

Jeg bekræftede det sådan set indledningsvis ved at sige, at man kunne blive helt stakåndet af at høre om alle de initiativer til puljer og projekter, der er sat i gang, og så konstaterede jeg bare, at det har man kunnet høre enhver socialminister sige gennem alle årene.

Nu kan det måske også ses på mig, at jeg har siddet i Folketinget en del år. Jeg har hørt både nuværende og tidligere socialministre sige det samme. Virkeligheden er bare, at problemerne vokser, og at vi har kunnet konstatere – det gjor-

de vi i 2005 – at forbruget pr. ældre i kommunerne faktisk er faldet under den her regering.

Så er det rigtigt at man har lavet nogle flere puljer, som sådan nogenlunde gør, at man holder niveauet intakt, men når man laver puljer, tager man da af den løbende drift, som kommunerne disponer over. Og når man siger, at kommunerne har retten og ansvaret til at disponere, bør de også have midlerne til det. Så vi skal altså sikre, at vi kan få uddannet tilstrækkeligt med kvalificeret arbejdskraft og efter vores opfattelse også give dem en bedre løn, sådan at vi udviser den respekt, som gør, at vi kan tiltrække personale.

Vi er altså i en situation, hvor unge kan vælge mellem flere forskellige jobtyper, og det mest vigtige og afgørende og væsentlige job, man kan have i det her samfund, er inden for ældreomsorgen. Den respekt mangler, og det er derfor, vi står med det problem, at der er mangel allerede i dag, og vi kan se, at mangelen vil vokse.

(Kort bemærkning).

Hans Andersen (V):

Til forskel fra regeringen i 1990'erne, som hr. Ole Sohn støttede op bag, er det jo i denne tid sådan, at når vi giver flere midler til kommunerne, sikrer vi os også, at de midler bliver anvendt på de områder, eksempelvis på ældreområdet, hvor der er behov for dem, og at disse midler ikke bliver brugt på alverdens andre ting som kultur osv. Det er en afgørende forskel i forhold til den tidligere regering. Der gav man også midler ud, men man var absolut ikke sikker på, at de blev brugt på det rigtige, på det, der var mest behov for. Det er det ene.

Det andet er, at når hr. Ole Sohn både siger, at man fra SF's side ønsker tilstrækkelige ressourcer, og også tilstrækkeligt med kvalificeret arbejdskraft, hvad er så tilstrækkeligt? Kan vi få nogle beløb på? Det kunne jeg godt tænke mig at høre.

(Kort bemærkning).

Ole Sohn (SF):

I 2004 eller 2005, måske i begge årene, har vi faktisk haft finansministeren i samråd, fordi vi havde hørt denne historie om de her mange penge, der kom ud til ældre, og når man så fik regnskaberne fra kommunerne, kunne vi se, at forbruget pr. ældre i kommunerne var faldende, på trods af at der var lavet puljer på 500 mio. kr. om året. Det var der jo et misforhold ved.

Så det er ikke helt korrekt, som spørgeren er inde på, at pengene er kommet ud til de ældre. Det er faktisk der, det har vist sig ikke at være tilfældet.

Kl. 14.45

Når jeg bruger ordet tilstrækkeligt, er det jo lidt svært at sige, om der akut er behov for 5.000 flere inden for sundhedssektoren, eller om det er 6.000, men det, man ved, er, at der er mangel på arbejdskraft inden for ældreplejen, og at nedslidningen af personalet er uhyggelig stor.

Det burde man gøre noget ved, for vi kan jo ikke acceptere, at det mest afgørende og nødvendige job i samfundet er det lavest lønnede, det hårdest belastende, uden at vi tager initiativer for at afhjælpe det.

(Kort bemærkning).

Tom Behnke (KF):

Jeg er også noget interesseret i at høre, hvor økonomien er henne i det her. Altså, hvor meget er det, vi taler om? Hvad står der på bundlinjen på hr. Ole Sohns papir? Hvor mange millioner eller milliarder er det, vi taler om? Hvad er det for lønninger, man vil op i? Og hvad er det, der gør, at venstrefløjen pludselig mener, at det, som vi ellers overlader til arbejdsmarkedets parter at forhandle, nemlig løn- og ansættelsesvilkår, pludselig er noget, vi skal forhandle under en forespørgselsdebat om ældres vilkår i fremtiden.

Hvor er pengene henne i det her, og hvad er det, der berettiger, at vi trækker lønforhandlingerne ind i Folketingssalen og ikke overlader dem til arbejdsmarkedets parter? Og vil det så i øvrigt ikke også gælde på resten af arbejdsmarkedet, hvis SF mener, at det er noget, vi skal ordne herinde i Folketinget, og ikke noget, vi overlader til arbejdsmarkedets parter? Jeg skal bare lige høre om det for en god ordens skyld.

(Kort bemærkning).

Ole Sohn (SF):

Nu fremgår det ikke nogen steder, hverken af forslaget til vedtagelse eller det, jeg har sagt, at Folketinget skal fastsætte løn- og ansættelsesforhold for nogen som helst faggrupper i det her samfund. Men der er jo en vis sammenhæng i, at staten er opdragsgiver med hensyn til den kommunale økonomi, og at kommunerne har ansvaret via Kommunernes Landsforening for at forhandle løn- og ansættelsesforhold med personalet. Det vil sige, at vi har et økonomisk ansvar for at sikre kommunerne et råderum, som gør, at de kan indgå i nogle forhandlinger, der også in-

debærer et løbnøft til de lavest lønnede i den offentlige sektor.

Så på den måde betyder det altså noget, hvilken økonomi kommunerne får, og den her regering har jo, støttet af Dansk Folkeparti, valgt at sige, at kommunerne skal have den mest skræbende økonomi i nyere dansk historie – *den mest skræbende økonomi i nyere dansk historie*.

Det er jo et politisk valg, man har truffet, men så kan man selvfølgelig ikke sikre ordentlige løn- og ansættelsesforhold for medarbejderne.

(Kort bemærkning).

Tom Behnke (KF):

Nu har kommunerne aldrig nogen sinde haft så mange penge at gøre godt med, som de har i de her år, og det er et faktum. Men lad nu den debat ligge, for det er jo en finanspolitisk debat, og den behøver vi ikke at drage ind i en socialpolitisk debat.

Når vi taler om at tiltrække personale, er det da rigtigt, at en ting jo kunne være lønforholdene. Men der er jo mange andre forhold, der gør sig gældende, når vi skal tiltrække personale. Det handler om image, det handler om uddannelse, efteruddannelse osv. Det handler om arbejdsmiljø.

Der vil jeg godt lige anholde noget af det, som hr. Ole Sohn sagde, nemlig at vi jo med hensyn til arbejdsmiljøet ser en nedslidning. Er det ikke rigtigt, at der rent faktisk er blevet afsat 60 mio. kr. til at forbedre forholdene og netop forebygge nedslidning lige præcis for den her gruppe? Og er det så ikke urimeligt at kritisere på det punkt, når det rent faktisk er et punkt, man har gjort noget ved og er i fuld gang med yderligere at gøre noget ved?

(Kort bemærkning).

Ole Sohn (SF):

Hvis man nu levede i en isoleret verden og ikke satte ting i en sammenhæng, så er 60 mio. kr. også en slags penge, men selvfølgelig ikke ret meget, når man taler om ældreomsorgen, som er så stort et område. Men hvis vi nu sætter det ind i sammenhængen og konstaterer, at den her regering faktisk, siden den kom til, har skåret støt og roligt, i starten ikke bare støt og roligt, men meget massivt på den forebyggende indsats på hele arbejdsmiljøområdet, på Arbejdstilsynets arbejde, så er de 60 mio. kr. et lille plaster på såret. Det er korrekt, at det er et lille plaster på såret.

Men det er jo ikke sådan, at man kan sige, at denne regering har foretaget investeringer i et bedre arbejdsmiljø. Den gjorde faktisk det stik modsatte, da den kom til. Så har man konstateret, at det var for hård en nedskæring, og at befolkningen vendte sig imod de stadig hårdere ansættelsesvilkår, arbejdsmiljøforhold, og nu begynder man så at rette lidt op. Det skal man selvfølgelig have anerkendelse for, men det skal ses i en sammenhæng.

(Kort bemærkning).

Gudrun Laub (V):

Jeg vil gerne spørge, om ikke hr. Ole Sohn anerkender det kommunale selvstyre, og om det ikke er det rigtige sted, ældreplejen ligger? Er det ikke netop, fordi det er velegnet til at ligge i kommunerne, at ældreplejen netop er placeret der under det kommunale selvstyre?

(Kort bemærkning).

Ole Sohn (SF):

Jo, og det er sådan set det, der er hele pointen i det, jeg har stået og sagt, nemlig at vi må sikre kommunerne de nødvendige økonomiske rammer for at løfte den opgave. Det, regeringen forsøger at gøre og desværre har gjort med held, er, at den på den ene side presser kommunernes økonomi i bund og så siger til befolkningen, at det jo ikke er dens ansvar, men at det er kommunernes. De kan jo bare disponere, som de har lyst til. Næ, det kan de jo ikke, fordi kommunerne kun har tre steder, de kan disponere. Det er i forbindelse med børn i daginstitutioner, det er i forbindelse med børn i folkeskolen, og det er i forbindelse med ældre. Og hvis man opprioriterer det ene område på baggrund af en lavere økonomisk ramme, som regeringen giver kommunerne, må man jo skære hårdere ned på de to andre.

Kl. 14.50

Så det er naturligvis den til enhver tid siddende regerings ansvar at sikre, at kommunerne har de økonomiske ressourcer til at udfylde selvstyret.

(Kort bemærkning).

Gudrun Laub (V):

Denne debat drejer sig vel ikke om kommunernes generelle økonomiske forhold, for det er jo det, som forhandlingerne med KL klarer, og lønningerne hører vel under overenskomstforhandlingerne. Hvad er det egentlig, den her forespørgselsdebat handler om? Den kører over i et

helt andet spor, end hvordan de ældre har det, og hvordan personalet har det. Er det, hr. Ole Sohn ønsker, kun at sige, at kommunerne skal have flere penge og udskrive højere skatter? Er det en økonomisk debat, vi er ude i?

(Kort bemærkning).

Ole Sohn (SF):

Forespørgslen hedder: Hvordan kan de ældre og medarbejderne opnå mærkbare forbedringer i hverdagens arbejde i ældreplejen? Jeg har peget på flere elementer, og der er også skitseret en række elementer i det forslag til vedtagelse, vi har fremsat.

Jeg går bare ind i en debat med ministeren, som indledningsvis ligesom forsøger at fralægge sig ansvaret. Ministeren siger: Jeg vil gerne fastslå, at det er kommunernes ansvar at sikre, at der er tilstrækkelige ressourcer til ældreomsorgen, at det er kommunernes ansvar, at der er ordentlige ansættelsesvilkår. Begge dele er korrekt.

Så er det, jeg bare påpeger, at man giver kommunerne en dårlig økonomisk ramme. Det er regeringens ansvar. Jeg forsøger bare at sige, at regeringen ikke kan løbe fra sit ansvar. Regeringen skal ikke disponere på kommunernes vegne, det skal kommunerne selv gøre. Men vi har som Folketing og regering et ansvar for at sikre, at de rammer, hvorunder det kommunale selvstyre fungerer, også bliver reelle.

(Kort bemærkning).

Pia Kristensen (DF):

Nu stod vores socialminister for ikke så længe siden og remsede en række initiativer op, der er taget på det her område, for at sikre bedre omsorg for vores ældre, bedre forhold for medarbejderne ude i plejesektoren.

Vil hr. Ole Sohn ikke anerkende, at der faktisk er sat utrolig mange penge af til området, at der er en masse initiativer i gang, at der er en masse gode projekter i gang? Og kan hr. Ole Sohn ikke anerkende, at vi ligesom er nødt til at vente på at se, hvad det er for nogle resultater, vi får ud af de projektpenge? Kan kommunerne gøre tingene bedre, måske på en anden måde?

(Kort bemærkning).

Ole Sohn (SF):

Jo, det anerkender jeg. Det har jeg faktisk sagt. Jeg tror, det er tredje gang, jeg bekræfter, at der er taget en lang række initiativer, at der er lavet en række projekter, at der er nedsat en række

puljer. Men generelt er der jo ikke kommet flere penge til ældreomsorgen. Det er bare det, jeg forsøger at sige, for det kan man se på tallene.

Man kan dele generelle midler op, gøre dem lidt mindre. Det gør man jo ved, at man, hvis ikke kommunerne får tilstrækkelig med økonomi fra staten og de generelle midler bliver mindre, så kan lave puljer, som kan afhjælpe. Og det sker jo hvert eneste år i forhandlinger mellem regeringen og Dansk Folkeparti, at man laver en pulje.

Jeg siger bare, at det generelt ikke er det, der er med til at give det løft for kommunerne, der gør, at de kan sikre, at personalet får et væsentligt bedre arbejdsmiljø, som igen mindsker nedslidningen. Der er jo en forklaring på, at nedslidningen blandt plejepersonale er så enormt stor, og det burde enhver ansvarlig regering tage dybt, dybt alvorligt.

(Kort bemærkning).

Pia Kristensen (DF):

Jeg må sige, at jeg havde set meget frem til den her debat, fordi ældreområdet er en mærkesag for Dansk Folkeparti. Når jeg læser teksten til forespørgslen, står der: Hvordan kan de ældre og medarbejderne opnå mærkbare forbedringer i hverdagens arbejde i ældreplejen?

Jeg troede, det var de ting, vi skulle forholde os til. Jeg troede ikke, det var en finanslovdebat, der var i gang nu. Mener hr. Ole Sohn ikke, at den her forespørgselsdebat er placeret et forkert sted, hvis det er det finanslovpolitisk, vi skal køre på i resten af debatten?

Kl. 14.55

(Kort bemærkning).

Ole Sohn (SF):

Nej, jeg mener sådan set, at ældreområdet henhører under Socialministeriet. Socialministeriet har jo også et ansvar for at sikre, at ældreplejen og hele ældreområdet fungerer bedst muligt. Det skal selvfølgelig ske i samspil i kommunerne, som har det primære ansvar.

Jeg ved godt, at det er meget ubehageligt for regeringen og ikke mindst for Dansk Folkeparti, som netop lægger meget, meget vægt på ældrepolitikken, at få at vide, at man ikke på den ene side kan sige, at kommunerne har et ansvar, og samtidig trække midler væk fra kommunerne. Væksten i den kommunale sektor er simpelt hen så lav, at den gør det umuligt for kommunerne at opretholde en ordentlig service. Og det påpeger jeg.

Kan man finde modeller, hvorefter man kan nedbringe nedslidningen, skabe ny arbejdsglæde og give bedre forhold for de ældre for færre penge, er det godt, men der er bare ikke nogen, der er kommet med dem endnu.

Fjerde næstformand (Niels Helveg Petersen):

Tak til ordføreren. Vi går videre i ordførerrækken, og jeg giver ordet til hr. Hans Andersen.

Hans Andersen (V):

Venstre vil gerne hilse initiativet fra SF, nemlig denne forespørgselsdebat, velkommen, en debat om, hvordan vi kan skabe forbedringer for de ældre og medarbejderne i ældreplejen. Venstre vil naturligvis gerne være med til at kvalitetsudvikle ældreplejen, og kvaliteten kan jo netop skabes i mødet mellem brugerne af ældreplejen og dygtige, engagerede og ansvarlige medarbejdere.

Venstre har i regeringen allerede iværksat en række initiativer, der skal sikre forbedringer af kvaliteten i ældreplejen. Regeringen har siden 2002 og fremefter givet et særtilskud til ældreplejen på 500 mio. kr. årligt, og fra 2006 har vi yderligere afsat 500 mio. kr. oveni til bedre og mere fleksibel hjemmehjælp og en plejehjemsgaranti. I forbindelse med den seneste finanslov fra 2007 har regeringen sammen med Dansk Folkeparti afsat en pulje på 100 mio. kr. årligt i 2007 og 2008 til initiativer, der sigter mod at gøre det mere attraktivt at arbejde i ældreplejen. Midlerne kan bl.a. bruges til faglig udvikling, efteruddannelse, opkvalificering m.v.

Vi har også været med til at gennemføre det frie valg af leverandører af privat og praktisk og personlig hjælp. Vi har styrket de ældres retssikkerhed, og med det frie valg er der jo netop blevet sat fokus på kvaliteten i ældreplejen. Ældre kan i dag skifte leverandør, hvis de ikke er tilfredse med deres nuværende leverandør, hvad enten det er den kommunale eller den private. Det giver konkurrence om, hvem der er bedst til kvalitet.

Ældre kan også frit vælge mellem kommunale plejeboliger, selvejende institutioner, private plejeboliger, med andre ord friplejeboliger, hvilket alt sammen er noget, der er med til i høj grad at forbedre kvalitetsoplevelsen for den enkelte ældre.

Venstre vil med kvalitetsreformen og gerne gennem trepartsdrøftelserne forbedre kvaliteten af den offentlige sektor sammen med organisationerne og ikke mindst sammen med medar-

bejdere, ledere og borgere. Det handler netop om at skabe attraktive arbejdspladser med engagerede og ansvarlige medarbejdere og gode arbejdsvilkår, om en aktiv inddragelse af medarbejdernes faglige viden, en løbende udvikling af medarbejdernes faglige og personlige kompetencer, og at få professionelle ledere, der kan løfte et ledelsesansvar, samt at gøre en målrettet indsats for at rekruttere og fastholde dygtige medarbejdere.

Medarbejdere i ældreplejen, der er glade for at gå på arbejde, har også større overskud til at give god service til de borgere, der har brug for hjælp. Og dygtige ledere kan være afgørende for at tiltrække og fastholde medarbejdere.

Venstre ser frem til, at de 60 mio. kr. fra Forebyggelsesfonden i 2007 kan bidrage til at styrke kvaliteten i plejen gennem forebyggelsesinitiativer som eksempelvis større brug af teknologiske hjælpemidler. Venstre ser frem til resultatet af de mange udviklingsprojekter, der foregår i ældreplejen i øjeblikket, især om hvordan vi kan skabe endnu mere helhed i hjemmeplejen og altså sikre, at de ældre får besøg af så få forskellige mennesker hver dag som muligt, og samtidig sikre tilstrækkelig fleksibilitet i hjælpen. Venstre vil fortsat arbejde for mere kvalitet i ældreplejen, herunder mere valgfrihed og tryghed hos den enkelte bruger af ældreplejen.

Kl. 15.00

Jeg vil derfor på vegne af De Konservative, Dansk Folkeparti og Venstre fremsætte følgende:

Forslag til vedtagelse

»Folketinget konstaterer, at der er gennemført mange initiativer for at sikre høj kvalitet i ældreplejen for ældre og medarbejdere:

- Ældreområdet er blevet tilført 500 mio. kr. årligt siden 2002 samt yderligere 500 mio. kr. årligt siden 2006 til styrkelse af kvaliteten og gode og værdige forhold.
- Der er afsat 2 gange 100 mio. kr. til en ansøgningspulje til udvikling af bedre ældrepleje.
- Der er indført frit leverandørvalg, fleksibel hjemmehjælp og erstatningshjælp, frit boligvalg og adgang for friplejeboliger.
- Der er med Forebyggelsesfonden afsat 60 mio. kr. i 2007 til projekter, der kan nedbringe nedslidning af personalet på ældreområdet.

– Der er igangsat vigtige projekter som »Kontinuitet og helhed i hjemmeplejen« og »Kvalitet i ældreplejen«.

– Der er igangsat flere uddannelsesinitiativer.

Folketinget konstaterer endvidere, at der med kvalitetsreformen og trepartsforhandlingerne arbejdes målrettet med initiativer, der kan sikre mærkbare forbedringer for de ældre og medarbejderne.«

(Forslag til vedtagelse nr. V 75).

Fjerde næstformand (Niels Helveg Petersen):

Jeg beder ordføreren om at blive på talerstolen.

Der er nu fremsat følgende forslag til vedtagelse: (*Se foran*). Også dette forslag indgår herefter i forhandlingen.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Jeg vil gerne høre ikke om alle mulige mærkelige puljer og kortsigtede projekter, fonde osv., men om Venstre mener, at der er behov for, at vi permanent ansætter flere i ældreplejen for at sikre, at man kan sætte tempoet ned for at stoppe den store nedslidning, der er, og for, at de, som de ældre møder, er mennesker, der har tid til dem, altså at det, der er afgørende, er at få sat tempoet ned, så der er tid til at udføre arbejdet ordentligt, så der er nogen, der har lyst til at arbejde med det, og så de ældre får en ordentlig omsorg.

(Kort bemærkning).

Hans Andersen (V):

Det handler da altid om at få tilrettelagt ældreplejen, den service, man leverer, således, at de borgere, der bruger den, oplever, at det er en god service, og at de personalegrupper, der leverer den, også oplever, at de er glade for at gå på arbejde, at de faktisk godt kan lide det, og at de får en kvalitet ud af det at udføre jobbet. Det er da altid en opgave for de nu 98 kommuner, at de leverer den vare, at de sørger for gennem bedre ledelse og opkvalificering af medarbejderne at få det maksimale ud af de mange penge, vi bruger i ældreplejen. Og i takt med at vi skal udvikle kvaliteten af hele ældreområdet, skal der jo også tilføres flere penge, men det handler jo først og fremmest om, at vi bruger de 29 mia. kr., vi bruger på ældreområdet, bedst muligt.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Jeg spurgte ikke til, om der skulle flere penge til. Jeg spurgte ikke til, om man skulle levere varen, for jeg betragter ikke det at tage sig af mennesker som at levere varer. Jeg betragter det tværtimod som noget fuldstændig andet end at levere varer. Jeg betragter det at tage sig af mennesker, sørge for at have tid til at tale med dem, sørge for at have tid til at lave noget mad sammen med dem, sørge for at vaske dem, hvis det er det, de har behov for, som noget fuldstændig andet end at levere varer. Men det er nok der, der er en afgrundsdyb forskel på Venstre og Enhedslisten.

Det, jeg spurgte til, var, om Venstre mener, der er behov for at ansætte flere i ældreplejen for at kunne sætte tempoet ned, så man har tid til at udføre sit arbejde, så de, der er ansat i ældreplejen, har tid til at lave deres arbejde ordentligt uden at blive slidt ned, og så de ældre oplever, at der er nogle ansatte, der har tid til at give dem den omsorg og møde dem som mennesker.

Kl. 15.05

(Kort bemærkning).

Hans Andersen (V):

At levere en serviceydelse kan handle om personlig pleje, det kan handle om praktisk hjemmehjælp, at støvsuge for fru Nielsen. Det er da at levere en serviceydelse. Den kan så leveres af et privat firma eller af kommunen. Og i forbindelse med at levere denne serviceydelse er det da afgørende, at man tilrettelægger det således, at personalet ikke bliver nedslidt. Selvfølgelig skal kommunerne tilrettelægge det således. Det er en kæmpemæssig opgave, kommunerne står overfor i øjeblikket, nemlig at få tilstrækkelig arbejdskraft og holde på den arbejdskraft, de har, for det er de jo nødsaget til. Det er det, kommunerne kæmper med i hverdagen. Og der er det bare, at den lange række af projekter, som er blevet nævnt, og som regeringen har sat i værk, da netop er der for at understøtte, at kommunerne kan levere den bedst mulige serviceydelse over for borgerne.

(Kort bemærkning).

Bente Dahl (RV):

Venstres ordfører taler meget og har mange gode ord og mange gode hensigter med ordene; det er jeg ikke i tvivl om. Venstres ordfører taler også meget om penge. Man kan diskutere, hvor store beløbene er, eller hvor små de er, det vil jeg

slet ikke komme ind på, fordi for mig handler det her ikke om penge. Det handler i høj grad om det allerallerstørste problem, som Venstres ordfører så slet ikke har nævnt, nemlig den mangel på hænder, der er i ældreplejen.

Vi kan have nok så mange penge. Hvis ikke der er hænder nok til at udføre det arbejde, til at give den omsorg, der skal til, sådan at de ældre kan have fornøjelse af de højt besungne frie valg, hvad vil Venstre så gøre ved det problem?

(Kort bemærkning).

Hans Andersen (V):

Som jeg nævnte i min ordførertale, handler det her jo om, at vi også i forbindelse med kvalitetsreformen kommer med forslag til at gøre det endnu mere attraktivt at arbejde med ældre mennesker i Danmark. Det er jo et af de tiltag, vi skal gøre, for det er jo fuldstændig korrekt, at vi skal tiltrække flere medarbejdere til dette område, i takt med at vi bliver flere ældre i Danmark, og det kan man jo gøre på mange forskellige måder. Bl.a. kan man gøre det ved, som jeg også har nævnt, at give vores ledere på hele ældreområdet en bedre uddannelse, så de formår at skabe en arbejdsplads, hvor medarbejderne synes, det er interessant at være, og hvor man i og for sig føler, at man kan give noget, når man er på arbejde. Det er da et af de tiltag, vi skal tage i forbindelse med at gøre det mere attraktivt at være i ældreplejen.

(Kort bemærkning).

Bente Dahl (RV):

Det var egentlig pudsigt, for det var netop det opfølgende spørgsmål, jeg ville stille ordføreren, nemlig hvordan ordføreren så de her attraktive arbejdspladser, som ordføreren omtalte i ordførertalen, og hvordan disse attraktive arbejdspladser skulle se ud for at kunne tiltrække arbejdskraft. Ordføreren kom kort ind på det, og jeg vil gerne bede ordføreren uddybe det.

(Kort bemærkning).

Hans Andersen (V):

Det kunne handle om, som man gør i Helsingør, at man laver om på de skemalagte vagtplaner, som man arbejder med nogle steder i ældreplejen, og i tæt dialog med personalet tilrettelægger vagtplaner, der i højere grad opfylder personalebehov, men måske samtidig også opfylder den målsætning, Venstre har, nemlig at nedbringe antallet af forskellige hjemmehjælpere hos den ældre. Det er faktisk et ønske, de ældre har,

nemlig at der er færre forskellige hjælpere, der kommer i deres hjem, som de hver gang skal til at forklare forfra, hvor støvsugeren står osv. osv. Det er en af de ting, vi kan tage fat på, nemlig fleksible arbejdsformer og arbejdstider.

(Kort bemærkning).

Lise von Seelen (S):

Tid er noget af det, der er blevet nævnt, og hvis vi spørger de ældre, så siger de til os, at de savner bedre tid for de ansatte til at tage sig af dem, når de er på besøg enten i deres bolig på plejehjemmet eller i deres eget hjem.

Kl. 15.10

Tid er også det, de ansatte siger de savner, fordi de skal løbe meget, meget stærkt og varetage mange forskelligartede opgaver mange forskellige steder. Det er ikke ualmindeligt, at medarbejderne også fortæller os, at de bruger mere og mere tid på administration, på at lave kontrol, på at lave dokumentation, og det er ikke ualmindeligt, at en almindelig medarbejder bruger over 50 pct. af sin tid til andet arbejde end det at være sammen med den ældre.

Hvor stor en andel af tiden synes hr. Hans Andersen en almindelig medarbejder skulle tilbringe sammen med den ældre i forhold til at bruge den til papirarbejde?

(Kort bemærkning).

Hans Andersen (V):

Jeg synes først og fremmest, det handler om, at de ældre mennesker, der har behov for personlig pleje eller praktisk hjælp, også får den ydelse, som de er berettiget til. Det er det ene. Det næste er jo så, at kommunerne selvfølgelig skal arbejde på at tilrettelægge den hjælp, så vi får den bedst mulige planlægning af det her, således at medarbejderne bruger mest mulig tid på at give personlig pleje eller praktisk hjælp og mindst mulig tid på dokumentation eller skriftligt papirarbejde.

(Kort bemærkning).

Lise von Seelen (S):

Hvad nu hvis det er sådan, at det ikke er kommunerne, der har bestilt alle de der administrative opgaver, men det er regeringen? Hvad nu hvis kommunerne faktisk har pligt til at lave alle de der ting, og kommunerne nu fortæller os, at den frit valg-ordning, som både hr. Hans Andersen og ministeren har talt så varmt om, faktisk er

en af de dele, der gør, at administrationen vokser og vokser og stjæler tid fra de ældre? Vil hr. Hans Andersen være med til at kigge på de krav, regeringen har stillet om mere papirarbejde, således at det kan mindskes, så der bliver mere tid til de ældre?

(Kort bemærkning).

Hans Andersen (V):

Jeg mener ikke, der er noget misforhold mellem at sørge for, at de ældre får den personlige pleje, den praktiske hjælp, de er berettiget til, og så, at man også som kommune kan dokumentere, hvad man bruger ressourcerne til. Det er jo helt afgørende for, at vi også kan udvikle det her område, at vi ved, hvad vi bruger ressourcerne til, og hvordan vi bruger ressourcerne. Det er jo den måde, alle kommuner kan blive bedre til netop at få mest mulig hjælp ud af de mange, mange milliarder kroner, vi bruger på det ældreområde.

Det er jo også en af de ting, der er med til at sikre, at de ældre faktisk har fået styrket retssikkerheden; erstatningshjemmehjælp var jo ikke noget, der fandtes før 2001. Det er nu en rettinghed, som de ældre får som følge af, at den lovede hjælp ikke bliver leveret, og den får de så opfyldt ved hjælp af erstatningshjemmehjælpen.

(Kort bemærkning).

Ole Sohn (SF):

Man kan ikke anklage hr. Hans Andersen for ikke at lægge til socialministerens glorificering af, hvordan ældresektoren har det, så derfor har jeg bare et enkelt spørgsmål, for nu har den her regering jo siddet i snart 6 år, det vil sige, at så bliver det jo lidt vanskeligere at blive ved med at sige: Jamen det er også noget, der er den forrige regerings skyld. Så derfor er spørgsmålet: Hvordan kan det være under den her regering støttet af Dansk Folkeparti, som har højprioriteret ældresektoren som det helt afgørende politiske område, at nedslidning af medarbejderne er taget til igennem de sidste 6 år? Det er det ene spørgsmål.

Hvordan kan det være, at antallet af uddannelsespladser ikke er vokset i takt med behovet for flere social- og sundhedsassistenter? Det er det andet spørgsmål.

Og det tredje er: Hvordan kan det være, at den centralistiske statsstyring er taget til under en såkaldt liberalistisk regering?

(Kort bemærkning).

Hans Andersen (V):

Hvis den centralistiske statsstyring består i at sikre frit valg til de ældre, det at vælge mellem privat eller kommunal hjemmehjælp, så vil jeg gerne holde fast i, at det betyder frit valg. Det betyder ikke, at kommunerne igen skal til at vælge for de ældre.

Kl. 15.15

Hvis den centralistiske statsstyring ifølge hr. Ole Sohn betyder, at man skal tilbage til en tid, hvor de ældre ikke fik erstatningshjemmehjælp, så er jeg heller ikke enig. Det er da en retssikkerhed, vi nu har givet de ældre, der sikrer, at de får den hjemmehjælp, de er berettiget til. I forhold til nedslidning, i forhold til uddannelsespladser så er det jo afgørende, og det er derfor, vi har taget fat med kvalitetsreformen, vi har taget fat med Forebyggelsesfonden, for at vi skal gøre det endnu mere attraktivt og sikre, at der heller ikke sker den nedslidning, vi har set rundtomkring.

(Kort bemærkning).

Ole Sohn (SF):

Man må sige, at de to sidste besvarelser omkring uddannelsespladserne og nedslidningen, jo er en ren erkendelse af, at den her regering ikke har gjort noget i 6 år, men har ladet stå til, og først på det tidspunkt, hvor den folkelige bevidsthed om og irritation over og modstand mod regeringsens politik over for den offentlige sektor er blevet så massiv, ændrer man signaler.

Med hensyn til besvarelsen af spørgsmålet om den centralistiske statsstyring mangler vi jo lige at få svaret på: Når man nu pålægger kommunerne den ene foranstaltning efter den anden af administrativ karakter, som naturligvis fragår medarbejdernes samvær med den ældre, kan hr. Hans Andersen så ikke se, at når der ikke følger midler med, så betyder det, at den enkelte medarbejder får mindre tid hos den enkelte borger?

(Kort bemærkning).

Hans Andersen (V):

Nu er præmissen, som hr. Ole Sohn stiller op, jo forkert. Der er jo fulgt flere midler med til at sikre det frie valg, til at sikre erstatningshjemmehjælp, til at give et helt generelt løft på ældreområdet. Det er det ene.

Det andet er, at når vi er blevet opmærksomme på, at der er nedslidning på området, så er det jo måske, fordi det netop er kommet frem qua den dokumentation, der nu er ved at indfinde sig på det her område. For før 2001 var pro-

blemet jo, at der vidste man ikke noget om, hvordan det foregik på ældreområdet. Der var ingen tal på noget som helst. Så kan man jo godt sige, som hr. Ole Sohn siger, at så er det hele blevet værre.

Nej, nu tager vi fat på baggrund af de oplysninger, vi har. Jeg synes sådan set, det er fornuftig politik, at vi agerer på baggrund af information, vi har. Og så kan jeg forstå, at hr. Ole Sohn er irriteret over, at man ikke er med i velfærdsaftalen, og dermed heller ikke bakker op om Velfærdsfonden.

Fjerde næstformand (Niels Helveg Petersen): Tak til ordføreren. Vi går videre i ordførerrækken til fru Lise von Seelen.

Lise von Seelen (S):

Forespørgslen her, om hvordan vi kan opnå mærkbare forbedringer for ældre og medarbejdere i ældreplejen, er en vigtig diskussion, og i den diskussion er det klogt at lytte til, hvad parterne selv fortæller os om, hvordan deres virkelighed ser ud. De ældre fortæller os jo, at det, der for dem kan forekomme svært i hverdagen, dels er ensomhed, dels kedsomhed.

De værdsætter meget højt, at de kan opnå et tillidsfuldt forhold til de ansatte, som skal komme og bistå dem med nogle af de allermest private og nære ting for mennesker. Det er meget, meget let at forstå, at det er vigtigt, at der opstår et tillidsfuldt forhold parterne imellem, og det tager altså noget tid, og det vil sige, at der skal være tid til rådighed.

Det er også meget vigtigt at forstå, at hvis vi skal have forebyggelsen til at fungere, så skal vi have medarbejdere ind, som har tid og kendskab til de ældre, så man kan iagttage de forandringer og eventuelle tab af færdigheder, som opstår i hverdagen, så man hurtigt kan få grebet ind, hvis der er noget, der går skævt.

Regeringen har ideologisk et meget stærkt ønske om at flytte flest mulige opgaver ud af det offentlige regi og over i det private. Den er meget optaget af frit valg-ordninger, og det er altså et meget fordyrende led, og det er udgifter, som selvfølgelig tynger ældreområdet, og der går tid fra de ældre over til den administration, som er meget, meget tung i forbindelse med frit valg-ordningen.

Det er meget vigtigt at holde fast i, at det, der er til gavn for de ældre, faktisk også er til gavn for medarbejderne. Når de ældre efterlyser mere tid med de ansatte og et mere fortroligt og til-

lidsfuldt forhold, så er det faktisk også det, medarbejderne efterlyser, for at de kan have mulighed for at gøre det gode arbejde. Det er præcis det samme, de værdsætter i deres arbejde.

Kl. 15.20

Vi skal vide at bruge pengene klogt, og det gør vi ved at have nogle gode modeller for, hvordan folk finder løsninger ude lokalt, og vi skal have dygtige ledelser. Vi skal have lavet nogle ordninger, sådan at de ældre kan opleve livsglæden – også op i en høj alder. Alderdommen er altså ikke bare noget, der skal overstås. Vi mener, at de ældre skal have valgmuligheder, og de skal have kvalitetsrettigheder. Det skal de have på en sådan måde, at de trygt og sikkert kan se en hverdag i øjnene, hvor der er aktiviteter, hvor de indgår i sociale fællesskaber, og hvor de er et sted, hvor de ikke sidder og bliver tavse og stille, fordi der ikke er folk nok omkring dem, og fordi der ikke sker nok.

Derfor er det altså meget, meget vigtigt, og vi skal lægge mærke til, at man siger, at den måde, vi har fået tingene tilrettelagt inden for de sidste 5 år på, er sådan, at der i dag er mindre tid til samvær mellem de ansatte og de ældre, og der går langt mere tid med papirarbejde. Den der papirtiger skulle altså lige tage og holde sig lidt i ro, og der er regeringen, der har fat i tømmerne på den.

Vi ved fra både FOA og Dansk Sygeplejeråd, at vi har uddannede kræfter til rådighed. Vi skal bare give kommunerne mulighed for at ansætte dem på fuld tid. Så siger nogle: Jamen de ønsker sikkert selv at være på deltid. Der ved vi faktisk, at de gerne vil på fuld tid. De vil jo gerne have et forsørgelsesgrundlag, sådan at de også kan forsørge deres familier.

Så på den korte bane har vi altså uddannede medarbejdere, der gerne vil give noget mere af sig selv. Det er bare et spørgsmål om, at kommunerne får råd til at ansætte dem. På den lange bane skal vi altså have de her uddannelser lagt til rette på en sådan måde, at de er proportioneret til, at vi bliver flere ældre.

Og til de regnestykker, der var ved at udvikle sig før, vil jeg sige: Vi bliver også flere ældre, som bliver meget gamle, og det betyder, at det altså ikke er lige meget, om en ældre er 70 eller 92 år – den bistand, der skal til, er meget forskellig. Vi skal have lavet nogle bomiljøer, der gør, at ældre kan føle sig som en del af et bofællesskab, en del af et socialt fællesskab, og at de også kan blive i deres hjemlige rammer, når tilværelsen bliver noget bøvellet for dem, for det gør den jo

for nogle ældre mennesker, og da skal de ikke flyttes rundt.

Vi synes, det gode budskab er, at vi faktisk kan få en win-win-situation, ved at det gode, vi gerne vil gøre for de ældre, så de får et bedre og mere spændende liv, også er det, der vil skabe bedre arbejdspladser for de ansatte, så de ikke ønsker at forlade området.

(Kort bemærkning).

Hans Andersen (V):

Når fru Lise von Seelen nævner, at Socialdemokratiet gerne vil give valgmuligheder til de ældre, og så samtidig nævner, at det frie valg ikke er noget, som Socialdemokraterne støtter, hvordan skal jeg så forstå det? Ønsker Socialdemokraterne at afvikle det frie valg til praktisk hjælp, til personlig pleje, til plejebolig? Er det korrekt opfattet, at det er det, forslaget går ud på? Og så vil Socialdemokraterne på den anden side give valgmuligheder, og det forstod jeg ikke helt hvad betød.

(Kort bemærkning).

Lise von Seelen (S):

Jamen det synes jeg er meget enkelt at forklare. Vi opfatter det som en valgmulighed, hvis en ældre havde tid til sammen med den ansatte, der kom hos vedkommende, at sige: Kunne vi gå på biblioteket i dag? Kunne vi gå på kirkegården i dag? Kunne vi læse avisen sammen? Hvis man nu ikke er så god til at læse eller har svært ved at læse de små typer i avisen. Kunne vi gå udenfor og se anemonerne komme op? Kunne jeg have valgmuligheder i min hverdag til at vælge, hvad jeg gerne vil beskæftige mig med, i stedet for at jeg måske sidder ensom og ikke har mulighed for at få den inspiration, der er ved enten selv at gøre noget eller i særdeleshed at gøre noget sammen med andre mennesker?

Det er valgfrihed, og det tror vi at ældre mennesker er meget mere optaget af, end om de kan vælge en privat eller en offentlig leverandør. Det er jo de nære valg i hverdagen, der giver livskvalitet og livsglæde. Det synes vi er vigtigt.

Kl. 15.25

(Kort bemærkning).

Hans Andersen (V):

Lige det sidste bekræfter mig sådan helt grundlæggende i min opfattelse af forskellen mellem Venstre og Socialdemokraternes politik på det her område: Når fru Lise von Seelen fra Folketingets talerstol siger, at jeg mener, at de ældre

hellere vil vælge mellem at få gjort rent eller gå en tur, og at de ældre ikke ønsker at vælge, om det skal være en privat eller en offentlig leverandør, vil jeg sige: Jamen skal vi ikke lade de ældre selv vælge? Det er jo de ældre selv, der skal træffe dette valg, og ikke Socialdemokraterne eller Venstre. Det er jo det, vi har sikret med det frie valg.

Jeg synes lige, at fru Lise von Seelen lige skal notere sig, at vi har den fleksible hjemmehjælp, som jo giver mulighed for den ældre til netop at sige, at vedkommende i dag ønsker, at der skal laves noget andet end det, man normalt laver, når man får hjemmehjælp. Det er det ene.

Det andet er sådan et opklarende spørgsmål: Hvad er tilstrækkelige ressourcer? Er det 1 mia. kr., 2 mia. kr. eller 5 mia. kr., som Socialdemokraterne her med dette forslag til vedtagelse har foreslået?

(Kort bemærkning).

Lise von Seelen (S):

Jamen i forhold til, at vi ser forskelligt på, hvad det er for nogle valg i livet, der er vigtige, så tror jeg, hr. Hans Andersen har helt og aldeles ret. Vi kunne sagtens, og jeg tror for øvrigt Ældre Sagen har gjort det, have spurgt de ældre, hvad de ville synes er vigtigst: at kunne vælge blandt de her nære ting i hverdagen eller at kunne vælge at beslutte noget så administrativt, som hvilken leverandør det skal være.

Problemet er, at det fuldstændig bliver overset, at de ældre ikke har det valg i dag. Fordi der går så mange ressourcer til de administrative ting, som de her frit valg-ordninger koster, har den ældre jo færre muligheder for at vælge oplevelser og nære ting i hverdagen. Det er der, vi gerne vil skrue op for blusset og skrue ned for administrationen og alle de der bureaukratiske arbejdsgange. Der vil vi gerne skrue ned for blusset, og så vil vi gerne skrue op for blusset, når det gælder de ældres aktive hverdag.

(Kort bemærkning).

Gudrun Laub (V):

Nu taler fru Lise von Seelen om nedslidning, og der vil jeg gerne spørge, om ikke fru Lise von Seelen mener, at kommunerne har meget opmærksomhed på spørgsmålet om nedslidning blandt personalet i ældreplejen og gør alt, hvad de kan, for også at have lifte og få den rette indretning, og om ikke også Arbejdstilsynet er opmærksom på problemet, sådan at det i virkelig-

heden er et område, der i forvejen er stor opmærksomhed på.

(Kort bemærkning).

Lise von Seelen (S):

Det, vi kan forstå af medarbejdernes udsagn, er jo, at det, der slider dem ned, er, at de ikke kan få lov at lave det gode arbejde, de er uddannet til. De er faktisk uddannet til at gøre nogle af de her ting, som jeg var inde på i min ordførertale, med at lave helhedstilbud til ældre mennesker, så man kigger på dem som hele mennesker, og så man ikke tingsligger dem og ser på dem som noget, man bare flytter rundt med og løber ind og ud af dørene hos. Man respekterer dem som hele mennesker. Og det er faktisk noget af det, de kan.

Det, der nedslider dem mest, er, når de ikke kan få mulighed for at lave det gode arbejde sammen med de ældre, og det får de ikke lov til i dag. De har alt for travlt, der er alt for lidt ro på. Hvis de fik mulighed for det, ville de blive mindre nedslidte, og hvis de havde mere ro på, havde mere tid sammen med den ældre. Det synes vi at vi skulle gøre os meget mere umage for at sikre. Og en af modellerne lige nu og her var jo at sige: Lad os få aktiveret alle de deltidsansatte.

(Kort bemærkning).

Gudrun Laub (V):

Ja, det kan jeg så se i forslaget til vedtagelse: at der mangler tilstrækkelig kvalificeret personale. Det er det, oppositionen har skrevet i forslaget til vedtagelse. Og så siger fru Lise von Seelen, at det problem helt eller delvis, i hvert fald langt hen ad vejen, kan elimineres ved, at deltidsansatte får fuldtidsarbejde. Er det sådan det skal forstås?

Nu blev der spurgt før, om der var penge nok, om det var et spørgsmål om penge. Jeg forstår, at det, fru Lise von Seelen mener, er, at det er et spørgsmål om penge, og at der så i virkeligheden er kvalificeret personale nok, bare de deltidsansatte bliver fuldtidsansatte. Er det rigtigt forstået?

(Kort bemærkning).

Lise von Seelen (S):

Når vi siger, at vi ønsker os en kærlig pleje og mere omsorg på hele ældreområdet, kræver det tid. Og der er det fuldstændig rigtigt forstået, at over 60 pct. af vores medlemmer og medarbejdere ude i ældreomsorgen er deltidsansatte.

Hvis vi spurgte dem, om de ville gå på fuld tid til den første, ville de sige ja tak, det ville de gerne. De er uddannede, de har erfaring, de kan deres arbejde, de er knusende dygtige. Prøv at tænke på al den mere omsorg og pleje, vi kunne få i løbet af kort tid.

Kl. 15.30

Problemet er jo, at kommunerne ikke har oprettet alle de her deltidsstillinger, fordi de holder meget af deltidsstillinger; de har oprettet dem, fordi de ikke har penge til at ansætte folk på fuld tid. Og derfor var det her jo i hvert fald en start.

Men det er ikke nok på den lange bane. På langt sigt skal vi ind og snakke dimensionering i uddannelsessystemet, men her og nu ville vi komme rigtig langt ad vejen ved at oprette fuldtidsstillinger.

Fjerde næstformand (Niels Helveg Petersen): Ja, tak til ordføreren. Vi går videre i ordførerrækken; og det er nu fru Pia Kristensen.

Pia Kristensen (DF):

Forud for den her forespørgselsdebat besluttede jeg mig for at læse rapporten her fra Socialforskningsinstituttet, »Begreber om kvalitet i ældreplejen«, og jeg må da medgive, at rapporten kan bidrage til at gøre kvalitetsbegrebet mere konkret og give en forståelse for, hvor kvalitetsarbejdet støder på modstand. Men jeg må også medgive, at efter at have læst om kvalitet i den lige rets blik, i faciliteringens blik, i differentieringens blik, normaliseringens blik og autonomiens blik osv. osv. var jeg efterhånden blevet ret tung og træt i hovedet, og jeg trængte egentlig til at forholde mig til noget mere jordnært, nemlig: Hvad er god ældrepleje?

Så jeg fandt et gammelt notat af Bjarne Lenau Henriksen, som er præst i Kirkens Korshær, frem. Han siger:

Ældreomsorg handler naturligvis om økonomi. Det gør alt, der ikke er gratis. Men ældreomsorg handler også om noget meget dybere. Det handler om menneskesyn. Det nødvendige menneskesyn, som ældreomsorgen har brug for, skal være meget skarpt og gennemtrængende. Dette menneskesyn skal kunne se den guddommelige værdi i selv det mest hjælpeløse menneskes situation. Ældreomsorgen skal ikke alene være båret af accept og respekt, den skal være båret af kærlighed, for kærligheden kan se meningen i selv den korteste menneskelige fremtid. Der er fremtid i de gamle, selv om den er kort.

Og de gamles fremtid skal være tryk og rumme den højeste grad af livskvalitet. Citat slut.

Jeg må sige, at jeg tager hatten af for Bjarne Lenau Henriksen, som meget præcist med få ord kan beskrive, hvad god ældreomsorg er.

Omsorg for de svage ældre er i dag i højere grad end tidligere blevet et samfundsanliggende. Historisk var det jo familien, der havde ansvaret for familiemedlemmer, som havde behov for omsorg. Det helt konkrete omsorgsarbejde over for bl.a. bedsteforældre blev overvejende udført af familiens kvinder, fordi de fleste var hjemmegående. I dag er ansvaret for omsorgen delt mellem familie og stat, og man må konstatere, at den offentlige ældreomsorg aldrig har været mere omfangsrig, end den er i dag.

Hvis vi skal levere en god ældreomsorg, skal vi sikre, at der er hænder og ansatte nok, og vi skal sikre, at der er nok tid til den ældre, for det kræver tid, hvis alle behov skal dækkes.

Men jeg synes også, at vi må se i øjnene, at det offentlige ikke kan levere al den omsorg, mennesker har brug for. Derfor må familien på banen. Vi må blive bedre til at lære at komme hinanden ved. Jeg synes også, kommunerne har en pligt til at opdyrke lokale fællesskaber, hvor ældre kan knytte nye kontakter. For mange ældre er ensomhed faktisk et meget stort problem.

Ældreomsorg er de bløde værdier, den menneskelige kontakt, men det handler jo også om økonomi. Og det er her, det er en opgave for Folketinget at sikre, at der afsættes tilstrækkeligt med midler til området.

Dansk Folkeparti har siden 2002 sammen med regeringen afsat mange midler til ældreområdet. Der er gennemført mange initiativer, som skal sikre en høj kvalitet i ældreplejen både for de ældre og de ansatte. Det er initiativer, som socialministeren har fremført, og som Venstres ordfører, hr. Hans Andersen, redegjorde for i VKO's forslag til vedtagelse, så jeg skal ikke gentage, hvad der allerede er sagt.

Pleje og omsorg af ældre er et komplekst område. Derfor er det næsten umuligt at komme med et konkret bud på, hvilke initiativer der skal iværksættes, for der er tale om meget forskellige mennesker med forskellige baggrunde og behov. Der findes ganske enkelt ikke en facitliste, man kan ikke generalisere. Mødet med den ældre rummer altid nye udfordringer, så udfordringen for dem, der hjælper, plejer og yder omsorg, består derfor i at kunne rumme den forskellighed, ikke kun i relation til fysisk funktionsniveau og helbredstilstand, men også i for-

hold til psykiske ressourcer, livshistorie og baggrund, kulturelle og sociale referencer.

Der stilles med andre ord store krav til de ansatte i hjemmeplejen – desværre også så store krav, at mange vælger en anden levevej. Mange klager over, at lønnen er for ringe, og at der er problemer med sygefravær, nedslidning og arbejdsskader, som i høj grad skal ses som udtryk for manglende trivsel.

Kl. 15.35

Derfor må omdrejningspunktet for udviklingen af en bedre ældrepleje de kommende år være at se at få forbedringer af arbejdsmiljøet og en bedre fastholdelse af plejepersonalet, fordi de ældre har hårdt brug for de mennesker. Som sagt er der allerede igangsat flere initiativer – initiativer, som vi synes peger i den rigtige retning.

Vi ser også frem til, at der med kvalitetsreformen og trepartsforhandlingerne arbejdes målrettet med initiativer, der kan sikre mærkbare forbedringer for de ældre.

Min taletid er ved at være opbrugt, så her på falderebet vil jeg vil da meget gerne takke SF for at have rejst den her forespørgselsdebat. Dansk Folkeparti mener, der er behov for til stadighed at sætte fokus på, hvordan vi kan forbedre indsatsen for vores ældre og de ansatte i plejesektoren.

Vi skal blive ved med at diskutere det her område, indtil vi gør det godt nok.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Jeg er helt enig, når fru Pia Kristensen siger, at der ikke findes en facilitliste, fordi ældre er forskellige. Derfor undrer det mig jo også, at fru Pia Kristensens parti så støtter, at man skal have så stramme rammer som dem, regeringen og Dansk Folkeparti har vedtaget for ældreplejen. Her skal alting måles og gøres op i minutter, og det er rigtigt, at der er indført fleksibel ældrepleje, men det går ud på, at man så bytter et antal minutter med et andet antal minutter. Man giver ikke den frihed til, at medarbejderne sammen med de ældre kan tilrettelægge arbejdet, så ældre får ret til f.eks. selv at bestemme, hvor tit de vil i bad, eller hvornår de vil i seng, eller hvad de vil have på af tøj eller andet.

Hvis man skulle leve op til de pæne ord, som fru Pia Kristensen kom med, hvorfor så ikke opgive de stramme rammer, der er med henblik på, at private firmaer kan konkurrere, og i stedet

sige: Der er ikke nogen facilitliste, og derfor skal man have frihed til at tilrettelægge arbejdet?

(Kort bemærkning).

Pia Kristensen (DF):

Nu er det jo ikke så længe siden, vi behandlede et beslutningsforslag fra Enhedslisten om ældres rettigheder, og der var ti rettigheder beskrevet. Vi synes også, det var positivt, at ældre skal have rettigheder, og som fru Line Barfod selv er inde på, er der meget forskel på behovet fra den ene ældre til den anden.

Jeg ved godt, at private leverandører ikke er Enhedslistens kop te, men i Dansk Folkeparti går vi ind for det frie valg. Vi har været med til at vedtage det, og vi står bag det. Men det skal selvfølgelig ikke være et enten-eller. Vi skal ikke sige: Enten skal vi have de private firmaer eller en dårlig ældrepleje. Nej, vi skal både have private leverandører og en rigtig god ældrepleje.

Og så vil jeg med hensyn til minuttyranni sige: Det er bestemt ikke noget, Dansk Folkeparti bryder sig om. Jeg kan godt blive forarget, når jeg hører, at en visitator har visiteret et vist antal minutter til et ældre menneske. Jeg kan nævne en konkret situation, en madsituation. Hjemmeplejeren har fået et antal minutter til at varme maden i mikroovnen og sætte den foran den ældre, men der mangler altså tid til at sidde og hjælpe den ældre med maden, fordi den ældre lige præcis den dag måske ikke har det så godt og har brug for, at der er en, der sidder og hjælper til med, at vedkommende kan få maden ned.

Så selvfølgelig går vi ikke ind for minuttyranni, men vi synes, det er meget vanskeligt at visitere helt præcist til omsorgstid, men der skal selvfølgelig være noget fleksibilitet, og der skal ikke visiteres så stramt, at der ikke er plads til, at der pludselig opstår nogle akutte situationer.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Jo, men minuttyranniet hænger jo netop sammen med, at man ønsker at kunne måle og veje, for at der kan være konkurrence. Hvis man nu gik ud og sagde, at formålet her er, at der skal være tid nok, de ansatte skal have tid til at være sammen med de ældre, så man f.eks. kan tage højde for, at den ældre har det lidt dårligt en dag og derfor skal have noget tid til hjælp med at spise – det er det, der er målet, det er det, vi skal sikre – så lad os se på, hvordan vi så indretter ældreplejen, så man kan sikre det og f.eks. sørge for, at der er ansatte nok til at kunne gøre det, så

vi kan afskaffe minutt tyranniet. Hvorfor er det, man fra Dansk Folkeparti ikke i stedet går ud og siger: Jamen vi mener, det er så vigtigt, at privatleverandører kan være på banen, at vi alligevel tager det med, at det koster et minut tyranni?

(Kort bemærkning).

Pia Kristensen (DF):

Nu skal man altså ikke give det private område skylden for alt ondt. Og jeg vil stadig væk fastholde, at det er en visitorator i kommunen, der simpelt hen visiterer for stramt. Der skal være fleksibilitet, og der skal være plads til akutte situationer.

Men jeg må så også sige til fru Line Barfod, at det bedste jo ville være, hvis alle ældre, der har behov for hjælp, havde en fast hjemmehjælper ved deres side fra morgen til aften, for så kunne man dække alle behov, men det er jo urealistisk. Og man er også nødt til, når man sidder i en kommunalbestyrelse, og der har jeg selv siddet i et socialudvalg, og skal lave de årlige budgetter og sidde og lave nogle beregninger på, hvor meget tid man skal bruge i forhold til det antal gamle svage, man har, og de ældre friske, og hvor mange penge der skal afsættes til området. Så der skal jo være nogle overordnede rammer for det.

Kl. 15.40

Men jeg er enig med fru Line Barfod i, at de ikke skal være så stramme, at der ikke er plads til fleksibilitet.

(Kort bemærkning).

Lise von Seelen (S):

Fru Pia Kristensen nævnte, at familierne måtte tage deres ansvar på sig og tage sig sammen, tror jeg der blev sagt. De ældre bliver jo ramt af det samme vilkår som alle andre familier, nemlig at man geografisk bor meget mere spredt, end man gjorde for generationer siden, og det er jo langt fra sikkert, at man har familie lige rundt om hjørnet. Og i det tilfælde at der nu er ældre, som ikke har nogen familie i nærheden, hvordan skulle fru Pia Kristensens ordning med, at familierne skal tage sig sammen, så komme til at fungere i en moderne tid, hvor familierne bor meget spredt?

(Kort bemærkning).

Pia Kristensen (DF):

Jamen det må jeg skynde mig at korrigere, for det var bestemt ikke en kritik af familier, altså af børn og af børnebørn til bedsteforældre. Men jeg

har desværre bare oplevet, når jeg går ud som besøgsven, at mange ældre aldrig får besøg af en datter eller en søn, som måske bor 10 minutters gang fra, hvor den ældre dame eller herre bor. Det kan godt gøre mig meget ondt. Den eneste kontakt, hun/han har med sin familie, er de billeder, der står på reolen af børnebørn, børn og svigerbørn.

Jeg synes, vi alle sammen har et ansvar over for vores gamle. De har passet os under opvæksten, og vi skal selvfølgelig også tage os af dem. Jeg synes, vi skal gøre det til en pligt, at vi tager os af vores ældre, når de bliver gamle og svage.

Men selvfølgelig er der da situationer, hvor familien ikke er i nærheden, og der er også situationer, hvor den ældre slet ikke har en familie, og der er det altså en opgave for kommunen at gå ind og sige: Hvad skal vi præcis gøre for den ældre, der sidder her – sådan noget får man jo afdækket med det forebyggende hjemmebesøg – og hvordan er den ældres sociale situation? Hvad er det for nogle aktiviteter, vi skal sætte ind med her? Hvad er det for nogle behov, vi skal dække hos den ældre?

Så det er altså kommunernes ansvar at gøre noget for de ældre, der sidder og er meget ensomme.

(Kort bemærkning).

Lise von Seelen (S):

Hvis jeg forstår ordføreren rigtigt, er der altså en erkendelse af, at de familiemønstre, vi har i dag, har meget at betyde for den ældreomsorg, som vi skal være arkitekter på for fremtiden. Og hvis jeg hører ordføreren rigtigt – og jeg skal bare have bekræftet, at jeg hører det rigtigt – får vi, netop fordi familierne bor så spredt, som samfund, i fællesskabet, en større opgave at løse i forhold til den ældregruppe, som kommer. Er det rigtigt forstået?

(Kort bemærkning).

Pia Kristensen (DF):

Jamen det er jo korrekt forstået, og jeg sagde faktisk også i min ordførertale, at før i tiden, når vi ser historisk på det, var det jo sådan, at kvinderne gik hjemme, og de passede bedsteforældrene. Sådan er det ikke mere. Samfundet skal selvfølgelig træde til.

Og det er da et problem. Familiekommissionen har jo netop barslet med en rapport, hvor det viser sig, at der skal være mere tid til hinanden i familien. Hvordan kan vi få tilværelsen til

at hænge bedre sammen, f.eks. i børnefamilier og også i forhold til vores ældre?

Så det er da et problem. Jeg vil sige, at det er en udfordring, som vi står over for, og den må vi prøve at løse.

(Kort bemærkning).

Bente Dahl (RV):

Når jeg er på besøg hos familie, der bor på plejehjem, eller når jeg besøger plejehjem og ældreområdet i det hele taget, så hører jeg meget ofte fra medarbejderne, at de føler sig tynget af omfattende dokumentationskrav, at det tager tid; at de synes, det tager tid fra omsorgen.

Og så er det, jeg vil spørge ordføreren for Dansk Folkeparti, om omsorg kan dokumenteres skriftligt, for det er jo åbenbart det, der foregår derude. Er det noget, man prøver at få lagt på formler, altså, skal omsorg nu kunne måles og vejes? Hvad er ordførerens mening om det?

(Kort bemærkning).

Pia Kristensen (DF):

Vi mener ikke, det er nogen skade til, at man dokumenterer det, man har lavet. Jeg har faktisk snakket med ret mange hjemmehjælpere om hele den her dokumentationsproblematik – for sådan er den jo slået op – at alt drukner i dokumentation og bureaukrati. Og jeg ved, at der er mange hjemmehjælpere, der ligger og kører rundt, som er meget glade for, at de kan dokumentere det, de har lavet.

Så vil jeg sige, at hvis man føler sig overbebyrdet med dokumentation af den ene eller den anden art, så synes jeg også, det kommer meget an på, at man måske på arbejdsstedet, på det pågældende plejehjem, skal prøve at planlægge bedre, at man måske skal ændre nogle arbejdsrutiner.

Kl. 15.45

Jeg ved, at man på et plejehjem har valgt at have én administrerende sygeplejerske, som sidder og passer alt det der, og at alt det øvrige personale så har frie hænder til at tage sig af de ældre.

Så det kan altså lade sig gøre, og det er jo de gode eksempler, vi skal bringe videre til andre plejehjem.

(Kort bemærkning).

Bente Dahl (RV):

Det vil sige, at der skal være ét menneske, der er ansat bare til det at dokumentere, lave skriftlig

dokumentation. Det er dog en voldsom brug af ressourcer, synes jeg.

Men det var ikke det, jeg ville spørge om. Jeg ville spørge om Dansk Folkepartis overvejelser vedrørende arbejdskraftmangelen. Vi snakker her en hel masse, vi debatterer, vi har gode ideer og hensigter, men vi kan ikke komme uden om, at det allerallerstørste problem, vi står over for, er mangel på arbejdskraft i ældreplejen. Hvilke overvejelser har Dansk Folkeparti ud over det, ordføreren nævnte med hensyn til kvalitetsreformen? Hvad har partiet gjort sig af yderligere overvejelser?

(Kort bemærkning).

Pia Kristensen (DF):

Jeg skal først svare på det første spørgsmål om, at det er spild af ressourcer, at man lader én medarbejder gå fra til alt det administrative arbejde. Det mener jeg bestemt ikke det er. For i det her tilfælde er det en ældre sygeplejerske, som er nedslidt, som er blevet seniormedarbejder på det pågældende plejehjem; og så kan der være én, eller der skal måske være to, hvis der er dobbelt så mange beboere, hvad ved jeg. Men det er altså muligt at finde nogle løsninger, så alle de administrative opgaver falder væk for det personale, der med deres varme hænder skal passe de gamle.

Så vil jeg sige med hensyn til mangel på arbejdskraft, at det er et problem. Vi har rekrutteringsproblemer nu, og vi vil få det på sigt.

Jeg talte med en meget klog mand for nylig, og jeg prøvede at sidde og diskutere med ham: Hvad kan man gøre på det her område? Han var inde i alt det her med arbejdsmiljø osv. osv. Så siger han til mig:

Ved I hvad, I er alt for sent ude inde i Folketinget. Jeg har påpeget i 25 år, at det ville blive et problem at fastholde medarbejdere inden for plejesektoren, fordi de er dårligt lønnede, fordi det er lavstatusjob, fordi man ikke tør give dem mere ansvar osv. osv.

Men selvfølgelig skal vi ikke sige, at så er det bare for sent. Vi har jo netop sat penge af til en række initiativer, hvor vi kigger på nedslidning, hvor vi kigger på uddannelsesforløb osv. osv. Og lad os nu se, hvad det bringer af resultater.

(Kort bemærkning).

Ole Sohn (SF):

Jeg synes, at fru Pia Kristensen argumenterer godt for nødvendigheden af en ordentlig ældrepleje, og det anerkender jeg.

Men tilbage står et par spørgsmål, som jeg savner lidt svar på, for i forlængelse af den gode argumentation, som fru Pia Kristensen kommer med, forstår jeg ikke, hvorfor Dansk Folkeparti stemte imod det forslag, SF fremsatte for kort tid siden, om at sikre medarbejdere i ældreplejen ret til fuld tid, hvis man ønskede det.

FOA har faktisk lavet en undersøgelse, som viser, at hvis man giver de medarbejdere, der i dag er tvunget på deltid, ret til fuld tid, så vil det blive flere tusind flere fuldtidsansatte, som vil kunne komme ud i ældreplejen, men Dansk Folkeparti stemte imod.

Dansk Folkeparti stemte i øvrigt også imod et andet forslag, SF stillede for et halvt års tid siden, om, at staten i forbindelse med kommuneforhandlingerne tilbød kommunerne en større pulje penge, som kunne være med til at løfte lønforholdene for de ansatte i plejesektoren.

Men begge dele stemte Dansk Folkeparti imod. Hvorfor?

(Kort bemærkning).

Pia Kristensen (DF):

Jamen det ville være så fint, hvis man kan ansætte flere på fuldtid, og jeg har også konstateret, at det er et problem, at mange er på deltid, og at de faktisk ikke tjener tilstrækkeligt til at kunne leve for den løn. Så bliver de ansat i private firmaer ved siden af. Det synes jeg selvfølgelig også er uheldigt.

Og med hensyn til flere penge i systemet: Jamen det er da også noget, vi må se på, for det er også en udfordring. Men jeg må så sige, at det jo sådan set ikke er, hvad kan man sige, et emne, som ligger under socialministeren. Det synes jeg at man skal bringe op i et andet forum.

(Kort bemærkning).

Ole Sohn (SF):

Det gjorde vi sådan set også. Men når fru Pia Kristensen som ordfører for Dansk Folkeparti advokerer for bedre lønforhold for ansatte i ældreplejen, advokerer for, at flere på deltid kan komme op på fuld tid, så er det vel naturligt nok, at man spørger. Altså, fru Pia Kristensen er jo en del af Dansk Folkeparti og har jo deltaget i gruppemøder og har vel også en argumentation for, hvorfor man så stemmer imod forslag, som imødekommer den politik, som Dansk Folkeparti gerne vil fremme.

(Kort bemærkning):

Pia Kristensen (DF):

Med hensyn til om det skal være fuldtids- eller deltidsansatte, vil jeg nok sige, som den tidligere ordfører har været oppe og sige, at det altså er noget, der ligger under arbejdsmarkedets parter. Det må være der, man forhandler sådan noget på plads.

Kl. 15.50

Altså, vi kan jo ikke stå herinde og trække én personalegruppe frem og sige, at nu ønsker vi altså at give dem mere i løn. Jeg synes, man skal se det i en meget større sammenhæng, for det er jo ikke kun ansatte inden for social- og sundhedssektoren, der måske er dårligt lønede; det er de også mange andre steder.

Jeg synes da også, det er ulyksaligt, at jeg skal høre en social- og sundhedsassistent eller -hjelper på et plejehjem sige til mig: Jeg orker snart ikke at være her mere, fordi der er blevet for travlt, jeg kan faktisk gå hen på plasticfabrikken lige ved siden af og tjene 4.000 kr. mere om måneden. Og der vil jeg sige, at der er en klog mand, der engang har sagt, at de mennesker, der kommer meget tæt på andres sved og urin, også er dem, der er allerdårligst lønnet, selv om det faktisk burde være dem, der var allerbedst lønnet.

Fjerde næstformand (Niels Helveg Petersen):

Tak til ordføreren. Vi går videre i ordførerrækken. Jeg giver ordet til hr. Tom Behnke.

Tom Behnke (KF):

En forespørgselsdebat om mærkbare forbedringer i hverdagens arbejde i ældreplejen er, som også ministeren sagde det, jo i virkeligheden et ret bredt spørgsmål.

Hvis man kigger endnu bredere på det og så ser på, hvordan tilfredsheden med den offentlige service er, viser målinger, at de, der er i kontakt med den offentlige service, er tilfredse eller meget tilfredse, og det er altså over 80-90 pct., der er meget tilfredse med den service, de modtager. Hvis man spørger bredere ude i befolkningen og spørger alle, hvordan man tror servicen i den offentlige service er, er tilfredsheden væsentlig lavere.

Det er jo egentlig lidt paradoksalt, at de, der er i kontakt med den offentlige service, de, der har brug for den, de, der gør brug af den offentlige service, er meget tilfredse, men at vi generelt egentlig er sådan ret utilfredse med den offentlige service.

Og hvor kommer det så fra? Ja, det må jo komme et eller andet sted fra. Jeg tror bl.a., at det kommer af, at der er mange politikere, der har et sortsyn, og som maler et billede af den offentlige sektor som noget meget, meget negativt.

Se, det kan jo godt have en selvforstærkende effekt, for jo mere negativt et billede man maler, jo sværere bliver det også at rekruttere personale til den offentlige sektor, og jo mindre personale man har at gøre godt med, desto sværere bliver det selvfølgelig at få det hele til at hænge sammen. Så jeg tror, der ligger en opgave der for nogen.

Noget af det, jeg godt vil starte med at sige, er, at vi fra konservativ side er meget store tilhængere af det kommunale selvstyre. Det er vores klare opfattelse, at ansvaret for at få løst opgaverne ligger ude hos kommunerne. Men det er lige så sikkert, at det jo selvfølgelig er Folketinget, der laver rammerne, de overordnede styringsregler, spillereglerne for, hvordan det skal foregå. Men det er altså rammerne, der i det daglige skal tilrettelægges, hvordan man løser opgaven, hvad det er for noget personale, man ansætter, hvordan man ansætter personalet osv., osv.

Fra Folketingets side, fra regeringens side er der jo på det økonomiske område sket nogle ganske markante løft. Der er et økonomisk løft på over 1 mia. kr. årligt til bedre og mere fleksibel hjemmehjælp og en plejehjemsgaranti, mere tid til den enkelte ældre og kompetenceudvikling af medarbejderne. Derudover er der yderligere afsat 200 mio. kr. årligt til udvikling af bedre ældrepleje. Men det er jo ikke det eneste der er gjort – det er jo bare på den økonomiske side.

Det næste, man kan sige, er: Hvad har vi så iværksat, hvad har vi vedtaget, enten fra regeringens, regeringspartierne og Dansk Folkepartis side eller måske endda bredere i Folketinget? For en lang, lang række af de her tiltag er jo vedtaget med meget store flertal.

Og lad mig bare nævne: Bedre hjemmehjælp, mere fleksibel hjemmehjælp, flere forsøgsordninger, fokus på kvalitet, frit valg af hjemmehjælp, øget indflydelse på hjemmehjælpen, et egentligt retskrav på, at man får den hjemmehjælp, man får tildelt, eller får en erstatnings-

hjemmehjælp; jeg kan huske, at da det forslag blev fremsat i midten af 1990'erne eller slutningen af 1990'erne, stemte SR-regeringen jo imod, at man skulle have et sådant retskrav. Det har vi heldigvis fået med den her regering.

Der er frit valg af plejebolig, ret til at tage ægtefællen med på en plejebolig, flere ældreboliger – der er faktisk blevet bygget mere end 14.000 flere – supplerende pensionsydelse, udvidelse af regler om helbredstillæg osv., osv. Listen er meget, meget lang, og jeg kan ikke nå at nævne alt sammen her i dag.

Men det er ikke nok. Selv om listen er meget lang, er det ikke nok for os Konservative. Det er stadig væk ikke nok. Vi ønsker at gøre det endnu bedre, og derfor har vi jo iværksat arbejdet i forbindelse med kvalitetsreformen, sådan at det til stadighed kan blive bedre. Og her fokuserer vi specielt på ledelse, at lederne skal have lov til at være ledere – meget afgørende – og ikke, at lederne bliver holdt i så kort snor, at f.eks. en plejehjemsleder bruger det meste af sin tid på at sidde og holde møder med kommunens socialchef; et sådant møde skal man have én gang om året, og derefter er det: Kør. Altså, hvis man ansætter en leder, skal man dog lade lederen være leder.

Medarbejderne skal være kompetente, de skal have en god uddannelse, de skal opdateres jævnlige, og det er vi allerede godt i gang med. Vi taler om ansvar, vi taler om indflydelse på deres egen hverdag, deres eget arbejde, og der bliver vi alle sammen nødt til at blive endnu bedre til at have tillid til og tro på personalet.

Kl. 15.55

Når vi ansætter nogen til at løse en opgave, så lad os da have tillid til, at de gør det ordentligt. Og her taler jeg selvfølgelig om alle kontrolfunktionerne, som vi ikke er begejstrede for fra konservativ side; vi er ikke begejstrede for al den kontrol. Men vi anerkender, at det er nødvendigt, at man kan dokumentere, hvad man laver, ikke mindst fordi der jo er et hav af § 20-spørgsmål i Folketinget, og der er vi ikke bedre end oppositionen. Når vi selv er i opposition, stiller vi jo også et hav af spørgsmål. Så vi vil jo hele tiden vide, om det gøres godt nok.

Så på den ene side er man altså nødt til at kunne dokumentere, at det bliver gjort godt nok, på den anden side har vi den holdning, at hvis man overlader en opgave til noget personale, så lad dem få lov til at udføre den.

Så er der Forebyggelsesfonden på de 60 mio. kr.; den har jeg nævnt i en kort bemærkning tid-

ligere, og jeg skal ikke gentage det her, men så bare til afslutning sige, at det, der var kvaliteten i ældreplejen for 30 år siden, ikke nødvendigvis er det, der er kvalitet i dag, og det er slet ikke sikkert, at det er kvalitet om 30 år.

Derfor: Når vi taler kvaliteten i ældreplejen, er det meget vigtigt, at vi til stadighed ser på kvaliteten i ældreplejen.

(Kort bemærkning).

Ole Sohn (SF):

Det var hr. Tom Behnkes sammenstilling mellem tilfredshedsundersøgelser sådan generelt i forbindelse med den offentlige sektor og politikernes hang til at være sortseere. Der vil jeg stille det spørgsmål: Er der ikke en vis sammenhæng mellem, at de medarbejdere, der er i ældresektoren, generelt i den offentlige sektor, faktisk altid udøver et særdeles godt arbejde, et anerkendelsesværdigt arbejde – og måske gør de endda mere, end godt er, end rimeligt er – og at de derfor får roser?

Det, vi som politikere skal tage stilling til, er jo, når vi kan se igennem de sidste 6 år, hvor vi har haft en VK-regering, at antallet af medarbejdere i den offentlige sektor, som bliver slidt ned, vokser og vokser og vokser, at medarbejderne arbejder ud over evne. Det kan vi da ikke være bekendt. Derfor er vi da nødt til at gøre noget.

Så spørgsmålet er: Hvordan kan det være, at der skal gå 6 år, inden man begynder at tage alle de ting her alvorligt?

(Kort bemærkning).

Tom Behnke (KF):

Jeg vil gerne give hr. Ole Sohn fuldstændig ret: Medarbejderne i ældresektoren laver et fantastisk godt stykke arbejde, og de gør, hvad de kan.

Det, jeg efterlyser, er, at de i højere grad også fik lov til at gøre det, også fik lov til at udvikle sig, og at lederne i sektoren fik lov til at være ledere, at vi overlader ledelsesansvaret, når vi ansætter en leder. Ellers skal man lade være med at ansætte en leder. Enten har vi tillid til lederen, eller også har vi det ikke. Det var til den del om personalet.

Men jeg vil også godt tilføje, at jeg tror, at vi til stadighed kan gøre det bedre. Og vi er jo ikke en regering, der bare sidder og siger en hel masse ord, vi er en regering, der rent faktisk gør nogle ting. Når vi konstaterer, at der er problemer i forbindelse med nedslidning, så afsætter vi penge til området, så gør vi, hvad vi kan for at

udvikle området, sådan at vi kan forebygge og forhindre nedslidning. Det er derfor, vi har afsat penge til det, det er netop, fordi vi ikke bare sidder på hænderne; vi gør rent faktisk noget ved det, lige så snart vi bliver opmærksomme på opgaverne.

(Kort bemærkning).

Ole Sohn (SF):

(Udfald af lyd) ... også i 2001, for der havde den forrige regering med støtte fra SF sat mange penge af primært til ældreomsorgen. Men der skar VK-regeringen som det allerførste massivt ned på indsatsen på arbejdsmiljøområdet; nu laver man så et lille plaster på såret.

Men en gang imellem har jeg på fornemmelsen, at ordførere for borgerlige partier har en mangel, en mangel på pli. Jeg kan simpelt hen ikke forstå, hvordan hr. Tom Behnke kan stå og sige, at man ønsker, at der skal være mere frihed, at der skal være mere ledelse, og at der skal være mere tillid til medarbejderne, alt imens den her regering igennem de sidste 6 år konsekvent har gennemført det ene centralistiske statsstyringsinstrument efter det andet, som fratager alle medarbejderne glæden. Og så siger hr. Tom Behnke, at vi skal gøre det mere rart at være offentligt ansat.

Jamen hvorfor har man så igennem de sidste 6 år lavet det ene centralistiske statsstyringsinstrument efter det andet?

(Kort bemærkning).

Tom Behnke (KF):

Det er jo heller ikke rigtigt; det har vi simpelt hen ikke gjort. Tværtimod har vi jo som de første nogen sinde sørget for, at de ældre f.eks. får frit valg, altså hvor de ønsker hjælpen fra; om det skal være kommunen, om det skal være en anden kommune, om det skal være et andet privat firma, om det skal være et selskab, med hensyn til madserviceordning osv.

Vi har jo sagt, at vi ønsker at sætte borgeren i centrum; det er borgeren, vi taler om her, der skal have en masse muligheder. Og det, at man overlader det helt ud til den enkelte modtager af hjemmehjælp at bestemme, hvem der skal komme og yde den service, er jo ikke centralistiske forslag, det ene efter det andet, som der bliver sagt, tværtimod.

Kl. 16.00

Dertil har vi indført noget helt unikt, som hr. Ole Sohn jo ikke ville være med til, nemlig et retskrav på, at når man er visiteret til hjemme-

hjælp, skal man også have den. Det ville hr. Ole Sohn og hans parti jo ikke være med til. Da det forslag blev fremsat i 1990'erne, blev der stemt imod. Jeg husker det tydeligt, for det var mig selv, der fremsatte forslaget.

Det er det, vi ønsker, og det er det, vi gennemfører. Det er kvalitet. Men vi er ikke tilfredse endnu. Det er derfor, vi er i gang med den kvalitetsreform.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Jeg ville gerne høre hr. Tom Behnke, om han mener, at de 60 mio. kr., der er sat af i en fond, som man kan søge til forskellige kortvarige projekter, kan løse de massive nedslidningsproblemer, der er, når vi igen og igen får at vide, at de problemer opstår, fordi vi har nogle medarbejdere, der har en stor faglig stolthed og gerne vil have lov til at gøre deres arbejde ordentligt, gerne vil have lov til at have tid til at gøre deres arbejde og bliver slidt ned af ikke at have tid nok.

Tror hr. Tom Behnke, vi kan løse det problem med Forebyggelsesfonden på 60 mio. kr., eller tror hr. Tom Behnke, at det faktisk er nødvendigt at få ansat nogle flere hjemmehjælpere, så vi kan få sat tempoet ned og de ansatte kan få tid til at gøre arbejdet ordentligt, tid til at møde de ældre som mennesker og give dem den menneskelige omsorg, de har behov for?

(Kort bemærkning).

Tom Behnke (KF):

Det, der kommer til at ske med kvalitetsreformen, er jo netop, at man går ind og erkender, at der i fremtiden kommer til at mangle hænder, ikke bare på det her område, men på en lang række andre områder. Også i det private erhvervsliv kommer der til at mangle hænder. Derfor er vi nødt til at finde ud af, hvordan vi gør det her bedre, uden at personalet bliver nedslidt, uden at de skal løbe dobbelt så stærkt. Hvordan bliver vi bedre til at løse opgaven bedre med de samme ressourcer, vi har til rådighed?

Vi har jo bl.a. gjort det på politireformområdet, som vi har været igennem. Der har vi jo lavet et kæmpe, kæmpe stykke arbejde, som betyder, at vi får en væsentlig bedre polititjenesteyng i fremtiden for de samme ressourcer. Vi er med kvalitetsreformen i gang med at sikre det samme, hvad ældreplejen angår. Så det er jo ikke bare, at vi gør det ene eller det andet, det er jo omfattende, at vi simpelt hen går hele vejen rundt og skaber tid til den enkelte.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Skal jeg forstå det sådan, at De Konservative ikke mener, at vi skal gøre en indsats for at skaffe flere offentligt ansatte, bl.a. til ældreplejen, dels til at erstatte de 200.000, der holder op over de næste 10 år, og dels så de nuværende ansatte kan sætte tempoet ned, så vi både kan levere en ordentlig velfærd, som borgerne ønsker, og kan stoppe den nedslidning og udstødning, som finder sted i øjeblikket?

Det er jo et politisk valg, om man ønsker, at der skal være flere offentligt ansatte, eller om man, som jeg kunne forstå på hr. Tom Behnke, mener, at vi bare skal acceptere, at der er færre ansatte i fremtiden.

(Kort bemærkning).

Tom Behnke (KF):

Jeg vil godt sige, at hvis det stod til os, og hvis det var muligt, ville vi meget gerne ansætte flere i den offentlige sektor på det her område – ikke i den offentlige sektor som helhed, men på det her område vil vi gerne styrke det, hvis vi kan. Det er det ene, vi gerne vil gøre, nemlig at prøve at skaffe flere medarbejdere, flere hænder, der kan være med til at løfte opgaven. Helt klart. Der skal gøres en indsats for at rekruttere personale til den her sektor.

Men det er blåtøjet at tro, at det er den eneste løsning. Det er blåtøjet at tro, at penge i sig selv kan gøre det, for det kan det ikke. Og hvis ikke man indser det på nuværende tidspunkt, fejler man. Nu har regeringen indset det, så vi fejler ikke, bare rolig. Vi er i fuld gang med en kvalitetsreform, der nemlig handler om, at vi, samtidig med vi rekrutterer mere personale, også sørger for, at det eksisterende og det kommende personale bliver i stand til at udføre opgaven endnu bedre til endnu fleres tilfredshed, uden at det bliver nedslidt af den grund.

Og lad mig så lige svare, for det glemte jeg jo før, at puljen på de 60 mio. kr. jo er til projektudvikling for at forhindre nedslidning. Det skal vi lige huske.

(Kort bemærkning).

Bente Dahl (RV):

Det er netop kvalitetsreformen, jeg også gerne vil spørge ind til, for det sidste halve års tid har vi jo gang på gang hørt fra regeringen, at den er undervejs med en kvalitetsreform. Også her i dag dukker kvalitetsreformen igen og igen op som et argument.

Når jeg spørger ind til, hvad vi skal gøre for at afhjælpe den mangel på arbejdskraft, der er – jeg spørger netop ikke ind til pengene, jeg spørger ind til det helt store problem, som jeg ser det, nemlig manglen på arbejdskraft – må jeg høre ordføreren sige, at det er kvalitetsreformen, der er svaret. Kunne vi ikke godt få lidt mere at vide om, hvad det er for et indhold, der er i den kvalitetsreform, så vi kan høre, hvad det handler om?

Kl. 16.05

(Kort bemærkning).

Tom Behnke (KF):

Nu kan man jo heller ikke tillade sig sådan at sende kvalitetsreformen til hjørnespark. Det er rent faktisk sådan, at vi i regeringen og i regeringspartierne tager det her meget alvorligt, og det er jo derfor, der er sat god tid af til, at vi virkelig til bunds kan få drøftet, hvordan vi gør den offentlige service endnu bedre. Det er ikke bare et spørgsmål om at spørge, om det skal være 1 eller 2 mia. kr. ekstra, men om, at vi simpelt hen tager fat og kulegraver hele området og spørger, hvordan vi kan løfte den her opgave i fremtidens velfærdssamfund. For hvis man er så blåøjet at tro, at vi løser fremtidens opgaver ved bare at sætte flere milliarder af, fejler man, for i fremtiden er det stort set ligegyldigt, hvor mange milliarder der bliver sat af, hvis ikke vi sørger for at lave en offentlig sektor, en offentlig service, der kan hænge sammen.

Men det er klart, at det med hensyn til rekruttering af personale her også handler om et image i hele sektoren, og det er det, vi prøver på at gøre noget ved. Det handler om, at personalet har en god uddannelse, gode muligheder for efteruddannelse, og det er jo også det, vi er i fuld gang med at gøre noget ved.

Men kvalitetsreformen skal jo have lov til at blive færdig, og det bliver den her i løbet af nogle dage. Så vil vi hen over sommeren se, hvad den samlet kommer til at betyde.

(Kort bemærkning).

Bente Dahl (RV):

Fremtiden er jo begyndt, vi har allerede arbejdskraftmangel, og vi kan se i øjnene, at det problem bliver større på grund af de små ungdomsårgange, der kommer herefter. Vi tager det alle sammen meget alvorligt. Det er ikke kun Det Konservative Folkeparti, der gør det, det gør vi alle sammen.

Derfor vil jeg gerne høre lidt mere. Hr. Tom Behnke nævnte nogle eksempler, men jeg synes ikke, at ordføreren kom ind på i praksis, hvordan de tiltag skulle være. Hr. Tom Behnke nævnte uddannelse og et par ting mere, men betyder det ikke noget, at man skal dokumentere og bruge 5 minutter her og 5 minutter der? Hvor er tiden til omsorg henne i ordførerens overvejelser?

(Kort bemærkning).

Tom Behnke (KF):

Med hensyn til at der er og i høj grad bliver mangel på arbejdskraft, tror jeg, at det er helt afgørende, at den her sektor får lov til at udvikle sig i en positiv retning. Jeg tror, det er helt afgørende, at vi sikrer, at den grunduddannelse, der er, er god og stabil, at det er gode medarbejdere, vi får ud med nogle gode kompetencer, nogle medarbejdere, der ved, at de kan løfte opgaven.

Jeg tror samtidig, det er vigtigt, at vi så også sikrer, at lederne i den her sektor giver lov til, at medarbejderne også rent faktisk bruger deres kvalifikationer, at de får lov til at udføre deres arbejde, at de får friere rammer at gøre det inden for, og at minuttyranniet bliver minimeret.

Men jeg er også nødt til at erkende, at vi jo et eller andet sted er nødt til at vide, om hr. Hansen har fået den service, han har fået ret til at få, eller han ikke har fået den, så en eller anden grad af dokumentation skal der være. Men det er præcis det, vi kigger på med kvalitetsreformen, om vi ikke på en eller anden måde sammen kan blive bedre til at minimere den unødige kontrol og kun have den absolut nødvendige dokumentation.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Jeg siger tak til ordføreren og beder den næste ordfører, fru Bente Dahl, komme på talerstolen.

Bente Dahl (RV):

Der er ingen tvivl om, at gruppen af ældre borgere er en lige så forskellig sammensat gruppe som øvrige borgere i dette land. Fordi vi bliver 65, bliver vores tilgang til tilværelsen ikke væsentlig anderledes. Hen ad vejen støder der sygdom og dårligdom til for nogle, og andre lever, som de altid har gjort. Der er nogle, der får brug for støtte og omsorg for at kunne klare dagen og vejen, og den støtte og omsorg skal naturligvis være tilgængelig på en måde, som den enkelte ønsker det, og på det niveau, der er behov for.

Hvordan sikrer vi, at den ældre, som har brug for omsorg, også får den på en værdig måde? Hvordan sikrer vi, at de medarbejdere, der løfter opgaverne, får en anstændig arbejdsplads med et anstændigt arbejdsmiljø?

På trods af regeringens mange tiltag, der er sat i gang og planlagt sat i gang, er der i dag betydelige frustrationer i ældreplejen. Mange medarbejdere giver udtryk for – og undersøgelser bekræfter det – at der er mistrivsel på arbejdspladserne. Der er en mistillid til personalet, føler de selv. Det viser sig også med kontrol og skriftlige dokumentationskrav af arbejdsindsatsens validitet, som om arbejdsindsatsen i sig selv ikke var nok, og det tager også tid fra de egentlige plejepgaver. 5 minutter her og 5 minutter der løber op.

Kl. 16.10

Mangel på arbejdskraft er det helt store og uhyggelige fremtidsscenario. Det kommer lige om lidt – nej, det er allerede begyndt, fremtiden er over os. Der er mangel på hænder i ældreplejen, og det bliver værre, meget værre, fordi ungdomsårgangene, der kommer herefter, er så små, som de er, og så har ældreområdet en lav prestige som arbejdsområde.

For at rette op på arbejdskraftmangelen må vi komme med en masse gulerødder, og det er også derfor, at det forslag til vedtagelse, vi har fremsat i dag, giver en buket gulerødder, så det kan være nemmere at uddanne sig til voksenlærling, og det skal være nemmere for medarbejderne at komme på videreuddannelse og efteruddannelse.

Så skal der vises medarbejderne mere tillid. Tillid til, at den medarbejder, der er ansat til at udføre en opgave, som han/hun er uddannet til at udføre, også kan gøre det. Tillid mellem mennesker er befordrende for værdighed og god stemning. Mennesker søger hen, hvor der vises tillid og spredes glæde, hvis den ellers kan få plads for politikere, der sådan misforstået tager sig af problemer på gulvet, lovgiver til mindste detalje og stiller krav om alt for megen skriftlig dokumentation for, at arbejdet er udført. Man kan jo se, om en opgave er udført.

Der skal være en synlig leder på stedet. En synlig, kompetent leder opfanger uhensigtsmæssigheder og retter dem på stedet. Lederen er garanten på stedet for, at opgaven bliver løst. Og lederen er selve dokumentationen for, at den løses godt.

Vores fælles forslag er et godt, praktisk bud på tiltag, der vil skabe ændringer, så den vigtig-

ste ressource, vi har, nemlig medarbejderne, kan få plads, tid og tillid til at løse deres arbejdsopgaver. En god pleje er en tillidssag.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Tak til ordføreren. Den næste ordfører er fru Line Barfod.

Line Barfod (EL):

Der er et stort behov for, at vi får diskuteret, hvilken ældrepleje vi ønsker. Det er fuldstændig korrekt, som mange har været inde på i løbet af debatten, at de offentligt ansatte gør et kæmpearbejde. De, der arbejder i ældresektoren, gør et stort arbejde for at gøre det så godt som overhovedet muligt. Folk har valgt det, fordi de virkelig ønsker at gøre en indsats og ønsker at tage sig af andre mennesker.

Men netop derfor er der mange af dem, der bliver slidt ned, fordi de ikke kan få de arbejdsvilkår, der gør, at de er i stand til at leve op til den faglige stolthed, de har. De har ikke tid til også at kunne holde i hånd, de har ikke tid til at kunne snakke om barnebarnet, der lige har sendt en beretning fra det fjerne sted i verden, hvor barnebarnet er ude at rejse, eller de har ikke tid til at hjælpe med at forklare det mærkelige brev, der er kommet fra kommunen, og som er fuldstændig uforståeligt. Eller hvad det nu ellers kan være, man har behov for.

Det er også svært, hvis man er i hjemmet for at gøre rent, men så ikke har tid til at gøre ordentligt rent. I det hele taget er det nedslidende ikke at kunne få lov at gøre sit arbejde ordentligt.

Det er jo ikke, fordi vi i Danmark ikke har råd til at have en ordentlig ældrepleje, ikke har råd til at sikre, at der er tid til alle. Vi har rigelig råd. Det er jo det, som masser af mennesker også gik ud og sagde i efteråret, hvor så mange mennesker var på gaden for at få en bedre offentlig velfærd. Det er ikke til at forstå, at man på den ene side derhjemme har råd til meget mere med computer og fladskærm og alt muligt andet og samtidig oplever, at der overhovedet ikke er nogen udvikling i den velfærd, som vi har.

Men det er jo, fordi regeringen og Dansk Folkeparti har lagt et utrolig stramt udgiftsloft over kommunernes økonomi, så man overhovedet ikke kan få lov til at følge med den velstandstigning, der er. Men regeringen har jo fundet ud af, at det argument med, at vi ikke skulle have råd til velfærd, ikke rigtig holder, og derfor har man i stedet taget argumentet om, at der ikke er

hænder nok, og at vi kommer til at mangle arbejdskraft i fremtiden.

Det er også rigtigt, hvis ikke vi gør noget. Men faktisk har vi jo mange mennesker i Danmark. Dels har fru Lise von Seelen i debatten været inde på de mange deltidsansatte, der gerne ville have lov til at komme på fuld tid, og som kunne yde en stor indsats, dels er der også stadig 800.000, der er sat uden for arbejdsmarkedet, hvoraf en del godt kunne gå ind og være med til at gøre et stykke arbejde, hvis de fik muligheden for det. Og mange kunne undgå at blive udstødt af arbejdsmarkedet, hvis vi fik stoppet nedslidningen.

Vi har faktisk i Enhedslisten kigget på tallene og har lavet en plan, der viser, at vi har så mange mennesker, der kunne komme i arbejde over de næste 10 år, at vi ikke bare kunne erstatte de 200.000 i den offentlige sektor, der går på pension og efterløn, men ville kunne ansætte yderligere 100.000, så vi kunne få sat tempoet ned.

Kl. 16.15

FOA, BUPL og Danmarks Lærerforening har lavet et glimrende oplæg »Vilje til velfærd« om, hvad vi gør for at sikre, at der er arbejdskraft nok i fremtiden. Deri peger de på en række tiltag, der skal til for at få sat tempoet ned, men også for at sikre ordentlig anerkendelse, herunder også sikre en ordentlig løn.

Vi har været ude og regne på det og har foreslået; at hvis man rundt regnet sagde, at de lavestlønnede skulle have 2.000 kr. mere om måneden i hvert af de år, som overenskomsterne løber, ville det koste 5 mia. kr. mere om året, når vi trækker skat og moms fra. Det burde vi bestemt have råd til, og det ville forhåbentlig være med til, at langt flere følte, at det vigtige arbejde, de laver, også blev ordentligt anerkendt.

Så handler det også om at få nogle arbejdsvilkår, hvor man har frihed til at gøre sit arbejde ordentligt, har frihed til, at de ældre selv kan bestemme. Vi har jo fremsat forslaget om ti rettigheder, som er udarbejdet af FOA og Dansk Sygeplejeråd, hvor man har peget på, at ældre skal have ret til selv at bestemme, hvornår de vil sove, skal have ret til selv at bestemme, hvad de vil have at spise, skal have ret til selv at bestemme, hvad de vil have på af tøj osv.

Det burde jo være fuldstændig indlysende, at man også som ældre skal have ret til at bestemme i sit eget liv, men det forudsætter, at man gør op med den markedsførelse, som Dansk Folkeparti og regeringen har gennemført. Det forudsætter, at man ikke mener, at det vigtigste er at

betragte ældreomsorg som en vare, der skal kunne måles og vejes og handles, men derimod betragter den som noget, der handler om omsorg, og betragter den som noget, som vi fælles skal have et ansvar for. Vi har et fælles ansvar for på demokratisk vis at sikre, at der er en ordentlig ældrepleje til alle, så man ikke kan gå ud og sige, at hvis fru Olsen ikke får en ordentlig ældrepleje, så er det, fordi hun har valgt den forkerte leverandør af varen, men tværtimod kan sige, at hvis fru Olsen ikke får en ordentlig ældrepleje, så er det et fælles ansvar at tage det op og diskutere, hvad vi så gør for at sikre, at fru Olsen får en ordentlig ældrepleje.

Det er den afgørende forskel på, hvilken model man vælger, og det har også stor betydning for, om der er nogle, der har lyst til at arbejde i det erhverv. Derfor støtter vi selvfølgelig også det forslag til vedtagelse, som vi er med til at fremsætte i dag.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Tak til ordføreren. Så er det socialministeren.

Socialministeren (Eva Kjer Hansen):

Jeg havde sådan set set frem til debatten i dag, fordi jeg synes, det er meget relevant at diskutere, hvad man kan skabe af forbedringer for både medarbejdere og for de ældre, og høre fra Folkeetingets partier, hvad der kan være af bud på yderligere tiltag og yderligere indsatsområder.

Men det, jeg jo kan høre på debatten, er, at man tilsyneladende måske med en vis irritation i stemmen noterer sig, at regeringen har sat ind på rigtig mange områder, har taget rigtig mange initiativer, og det, man så må ende med at kræve i dag, er flere ressourcer. Det er vel det, man kan opsummere i forhold til det, der endte med at blive hr. Ole Sohns bud, nemlig at der skal sendes nogle flere penge.

Sagen er, at regeringen netop har prioriteret ældreområdet rigtig højt og har sørget for at tage initiativer, der både har forbedret de ældre retssikkerhed og skabt flere valgmuligheder. Der er givet flere penge på området og for så at overbyde, jamen så mangler der endnu flere penge. Det, der så er interessant, er, at det så bare har været sådan tilstrækkelige ressourcer. Det er vist den formulering, der er brugt i forslaget til vedtagelse.

Nu kunne jeg forstå her til sidst, at det så var i omegnen af 5 mia. kr. Det forstod jeg på fru Line Barfod der skulle til for at sikre, at der er de der tilstrækkelige ressourcer. Jeg synes, det er ærger-

ligt, at der ikke har været flere bud på øvrige indsatser, men jeg konstaterer så, at det nok er, fordi vi i virkeligheden fra regeringens side har fået taget rigtig godt fat i de ting, der er nødvendige for at skabe nogle forbedringer på området.

Hr. Ole Sohn var f.eks. inde på, at der skal gøres noget for at tiltrække mere personale på området, og det er jeg helt enig i. Vi kan jo allerede se, at der rundtomkring er problemer med at skaffe de hænder, der er brug for, og det vil også kun blive sværere fremover. Det er jo derfor, at vi bl.a. har sat ind med gode uddannelsestilbud til medarbejdere, men så sandelig også til ledere, for noget af det, der er helt afgørende for, at man oplever sin arbejdsplads som værende en god arbejdsplads, er, om der er en dygtig leder der.

Vi arbejder med en rekrutteringskampagne og har bl.a. fokus på hele imaget i sektoren sammen med de relevante organisationer på området, og det skal selvfølgelig ses i sammenhæng med de trepartsdrøftelser, der foregår netop nu. Men noget af det, der jo også er med til at give nogle bedre vilkår, er sådan noget som indførelsen af ny teknologi, de håndholdte computere, der har sikret bedre kvalitet i forhold til den faglige indsats, men jo også har været med til i det hele taget at løfte på det personlige plan. For der har man fået et rigtig godt arbejdsredskab, der oven i købet også er tidsbesparende i forhold til noget af bureaukreativarbejdet.

Kl. 16.20

Vi har satset markant på at skabe et bedre arbejdsmiljø, fordi det netop også er afgørende for at kunne tiltrække flere til området. Når hr. Ole Sohn siger, at man burde gøre noget mod nedslidning, er det jo lige præcis det, vi har taget fat på, ikke mindst med Forebyggelsesfonden. Jeg nævnte, at der allerede i år bliver udmøntet 60 mio. kr. til en indsats på det her område, men det er jo ud af, at vi over 10 år har sat 3 mia. kr. af på hele forebyggelsesområdet og altså i Forebyggelsesfonden. Det er ikke bare småpenge, men faktisk en massiv indsats for at gøre noget på området.

Så var der lidt kredsen om frit valg-mulighederne, og jeg synes jo, det er så ærgerligt, at vi ikke mere klart fra Socialdemokraternes side kan få besked på, hvad man synes om frit valg-ordningerne. Jeg hører en kritik af frit valg-ordningerne. Man synes, at der er alt for meget administrativt bøvvl forbundet med dem. Men når man skal svare på, om ordningerne så skal afskaffes igen, bliver det lidt mere uldent.

Det, der er interessant, er jo, at de eksempler, som fru Lise von Seelen gav på de valgmuligheder, som ordføreren syntes de ældre skulle have, var at kunne bestemme, hvorvidt man skulle ned og se på blomster, eller om man skulle en tur ud i byen eller nogle af de andre ting. Sagen er jo, at det lige præcis er det, vi har gennemført ved den fleksible hjemmehjælp. Den giver netop den ældre mulighed for at vælge at få lavet noget andet end det, der lige står på dagsordenen for den pågældende dag. Hvis man ikke ønsker at få gulvet vasket, som der ellers er visiteret til, men hellere vil ned i haven eller ud at gå en tur, så kan man præcis gøre det med den fleksible hjemmehjælp.

Jeg tror, at fru Lise von Seelen fuldstændig glemmer, at vi har gennemført lovgivning om den fleksible hjemmehjælp, og at vi har gennemført erstatningshjemmehjælpen, så man altid får den hjælp, man er visiteret til, og at vi i det hele taget markant har forbedret de ældres retssikkerhed ved bl.a. at gennemføre frit valg-ordningerne, fordi de så samtidig har betydet en opdeling mellem det at være myndighed og være leverandør. Vi har gennemført det, at afgørelserne skal gives på skrift m.v. Der er tale om nogle markante forbedringer for den enkelte ældre i forhold til tidligere.

Det, der jo også er interessant i forhold til ordføernes afstandtagen fra det frie valg, er, hvilke forbedringer det egentlig har skabt rundtomkring. Odense Kommune, som har været med i mange år, har jo en meget stor andel af ældre, der vælger den private leverandør. Det har medført, at også den kommunale service er blevet bedre, fordi man nu har nogle at spejle sig i, og det gør, at man opper sig. Der kommer simpelt hen mere fokus på kvaliteten af det, man leverer.

Det fik bl.a. den tidligere SF-rådmand i Århus til at sige: Vi ønsker ikke Odensetilstande her hos os, så nu må vi oppe os i den århusianske kommunale hjemmepleje. Det viser jo om noget, at det er godt at have nogle valgmuligheder, for det får en til lige at kigge efter, om man nu egentlig yder den service på de forskellige områder, som man synes man skal.

Samlet set er sagen jo, at vi har taget fat på at skabe forbedringen på ældreområdet med rigtig mange indgangsvinkler i forhold til de ældre, men også i forhold til medarbejdere og ledere på området og også i forhold til økonomien.

Endelig vil jeg bare til fru Line Barfod, der hele tiden kredser om det her med, at der ikke er råd til velfærd, sige: Sagen er jo, at de offentlige

udgifter til service m.v. i den her regerings tid er øget med i alt 22 mia. kr. fra 2001 til 2005 målt i faste priser. Så sagen er, at der også er kommet flere penge til netop at satse på øget velfærd på de forskellige områder.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Det, der er afgørende, er jo, om de penge, der bliver givet til velfærd, følger med det behov, der er, og det er afgørende, hvordan man synes, at kagen skal fordeles i samfundet. Når der er en stor velstandsstigning, mener man så, at den primært skal gå til privatforbrug, så man eventuelt kan lave højere brugerbetaling for dem, der har råd, eller synes man, at en væsentlig del af velstandsstigningen i samfundet skal gå til vores fælles velfærd og til velfærd for alle?

Ministeren siger, at jeg foreslog 5 mia. kr. i lønforhøjelse på ældreområdet alene. Det ville være vældig flot, men 5 mia. kr. om året i lønforhøjelse er altså til alle de lavtlønnede offentligt ansatte. Det gælder også skolelærere, det gælder på sundhedsområdet, og det gælder politifolk og mange andre.

Kl. 16.25

Jeg vil gerne høre: Hvad er ministerens forslag til at stoppe nedslidningen og sikre, at der er tilstrækkeligt med arbejdskraft i fremtiden ud over, at der er afsat en pulje på 60 mio. kr. om året, som man kan søge? Hvad forestiller ministeren sig så helt konkret skal ske for at sikre den tilstrækkelige arbejdskraft i fremtiden?

(Kort bemærkning).

Socialministeren (Eva Kjer Hansen):

Jeg undrer mig blot over, at fru Line Barfod, når hun taler om, at en væsentlig del skal gå til fælles velfærd, så ikke vil anerkende, at 22 mia. kr. faktisk er en væsentlig del, der går til offentlig velfærd. Det er dog nogle penge, som faktisk i de her år er gået til yderligere initiativer inden for det sociale område m.v., altså også sundhed og skole. Det synes jeg er markant, men det ønsker man jo at se bort fra, kan jeg næsten høre på fru Line Barfod.

Mine forslag til, hvordan man kan stoppe nedslidningen, er som sagt en massiv indsats i forhold til arbejdsmiljøet, i forhold til det fysiske og det psykiske på arbejdspladsen. Der er det ikke bare 60 mio. kr. om året, men jo over 10 år samlet set 3 mia. kr., der er sat af i Forebyggelsesfonden. Det er et spørgsmål om arbejdstilrettelæggelse, nemlig at man der kan tage hensyn

til de individuelle ønsker og behov og være fleksibel. Og så er der endelig også anvendelse af ny teknologi på området.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Det er muligt, ministeren synes, at det er vældig imponerende, at priserne stiger lidt hvert år, og så stiger udgifterne til velfærden og beløbet, der bliver sat af, også. Men hvis man havde ladet den offentlige sektor følge lige så meget med i væksten i samfundet som den private sektor, så havde der alene i år været 8 mia. kr. mere til velfærd i kommunerne. Det er altså en væsentlig forskel. 8 mia. kr. ville have gjort en ret stor forskel ude i kommunerne, bl.a. på ældreområdet.

Ministeren bliver ved med bare at tale med runde ord om, at der nu er sat nogle penge af til nogle forskellige projekter om bedre arbejdstilrettelæggelse eller mere ny teknologi. Hvad er det helt konkret ministeren forestiller sig? Jeg har forstået det med de håndholdte computere. Men at holde i hånd kan en computer ikke klare. At vaske folk kan en computer heller ikke klare. Hvis man skal gøre rent, så er der rigtig meget, som maskinerne heller ikke kan klare. Forestiller ministeren sig, at vi reelt kan gøre noget ved nedslidningen uden at sikre, at man får mere tid, altså at vi får ansat nogle flere?

(Kort bemærkning).

Socialministeren (Eva Kjer Hansen):

Det glæder mig, at fru Line Barfod nu anerkender, at der rent faktisk er gået ekstra 22 mia. kr. til velfærd i de senere år, og at der også er afsat 3 mia. kr. i Forebyggelsesfonden til anvendelse i de næste 10 år.

Hvad angår det, jeg forestiller mig i forhold til ny teknologi, så synes jeg jo, at de håndholdte computere er et rigtig godt eksempel på noget, der sparer arbejde og kan være med til at gøre det nemmere. Jeg synes, at vi skal prøve at køre videre med forsøg på det område for at se, hvad vi kan lave af arbejdsredskaber, der kan lette. Det kan være intelligente kørestole, det kan være støvsugere, der selv kan finde ud af at støvsuge osv. Der kan være masser af ting, som kan være med til at gøre arbejdet lettere, og det vil netop give mere tid til den nære omsorg og til det plejebestand, det er, hvis man kan få løst nogle af de praktiske ting. Så det synes jeg da er oplagt som noget af det, man også skal prøve at kigge nærmere på.

(Kort bemærkning).

Lise von Seelen (S):

Ministeren nævner, at jeg har overset, at loven om den fleksible hjemmepleje er blevet indført. Det har jeg overhovedet ikke overset. Men det, jeg nævner, er, at jeg ikke synes, at det er et rimeligt valg for ældre mennesker, at de skal vælge, om de vil en tur på kirkegården med hjælp fra en ansat, og de så ikke kan få gjort rent på toiletet i den uge. Er det virkelig ministerens alvor, at det er et rimeligt valg at sætte ældre mennesker i? Man siger til dem: Du kan vælge, om vi skal undlade at gøre rent på toiletet og i køkkenet, og så kan vi gå en tur på kirkegården, men du kan ikke få begge dele.

Der er det altså, at vi Socialdemokrater synes, at det er en rimelig forventning og et rimeligt krav, man som ældre kan have, at man har det hygiejnisk hos sig selv, og at man også får mulighed for f.eks. at gå en tur på kirkegården.

(Kort bemærkning).

Socialministeren (Eva Kjer Hansen):

Jeg kan forstå på fru Lise von Seelen, at der ingen grænser er for, hvilken hjælp man bare sådan skal have.

Når der i dag bliver visiteret til hjælp, går man ind og ser på: Hvad er det, den ældre ikke længere selv magter, og hvad er det, der er behov for hjælp til? I den vurdering indgår jo også sådan noget som omsorg, altså hele den ældres situation. På den baggrund visiterer kommunen den hjælp, man mener den ældre har behov for. Det synes jeg faktisk er en god praksis, og jeg synes, vi skal holde fast i, at det er kommunen, der visiterer den ældre til den hjælp, som den vurderer vedkommende har behov for.

Kl. 16.30

(Kort bemærkning).

Lise von Seelen (S):

Ministeren nævner i sin tale, at det at kunne vælge, herunder vælge sin egen bolig, er en rigtig, rigtig vigtig ting. Her har vi jo garantien om at kunne vælge en plejebolig med en ventetid på maks. 2 måneder. Jeg har spurgt til, hvorvidt gennemførelsen kommer til at finde sted med en deadline, der hedder den 1. januar 2009.

Vi har set, at der er nogle kommuner, der nu har trukket deres ønske om at bygge ældreboliger tilbage, fordi rammebeløbet er blevet for højt. Ministeren har sagt, at ministeren ikke vil hjælpe kommunerne med at øge det beløb. Hvis det nu viser sig, at de kommuner ikke har råd til

at bygge de boliger, hvad vil ministeren så gøre for at sikre, at loven bliver gennemført?

(Kort bemærkning).

Socialministeren (Eva Kjer Hansen):

Det glæder mig vældigt, at Socialdemokraterne nu er begyndt at interessere sig for 2-måneders-ventelistegarantien til en plejebolig. Det har jo ellers skortet på opbakning fra Socialdemokraternes side til, at det var en god idé at indføre sådan en 2-måneders-garanti. Så jeg hilser det velkommen, at man tilsyneladende har ændret opfattelse.

Jeg kan sige til fru Lise von Seelen, at det tværtimod er væltet ind med ansøgninger fra kommunerne til ældreboligbyggeri. Det har været helt uforudsigeligt, at der ville være så mange ansøgninger, så foreløbig tyder alt på, at man lever op til garantien, og at det går, som det skal.

Med hensyn til maksimumbeløbsdiskussionen har jeg meddelt de pågældende kommuner, at vi er ved at kigge på det, og jeg har forstået, at der visse steder er problemer med at få byggeriet til at hænge sammen inden for det maksimumbeløb, der er for nuværende.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Jeg siger tak til socialministeren. Der er ikke flere spørgsmål, så ministeren må gerne forlade talerstolen. Ministeren må selvfølgelig også godt blive stående lidt.

Så er det hr. Ole Sohn for at runde debatten lidt af.

Ole Sohn (SF):

Debatten i dag har vist, at alle i Folketinget i ord gerne vil gøre det bedste for alle. Det er jo et godt udgangspunkt. Men når man skal gøre det bedste om ikke for alle, så i hvert fald for de ældre, kræver det også, at man har nogle rimelige gode rammer, og det kræver bl.a., at man har et personale, som ikke bliver slidt ned.

Her har argumentet fra ministeren og ordførerne for regeringspartierne været: Vi har afsat en pulje på 60 mio. kr. Jeg vil starte med at sige, at det sådan set bare er et plaster på såret for de store nedskæringer, der fandt sted i 2001, men lad os nu se bort fra det, eller som statsministeren ville sige: Lad os nu se fremad.

Hvis man gør det og tager de 60 mio. kr. og tager 100 kommuner, er der 600.000 kr. pr. kommune til forebyggelse. Det er jo ikke så forfærdelig meget. Derfor skal man passe lidt på, når man snakker om penge, for når man omsætter

det til virkelighed, er 60 mio. kr. ingenting, men det er heller ikke det, der er det afgørende. Det afgørende er sådan set: Er der sket nogle forbedringer i arbejdsmiljøet de sidste 6 år? Det er der ikke. Der er øget nedslidning. Er de økonomiske muligheder for kommunerne blevet bedre? Nej, det er de ikke. Derfor har debatten her været god på den måde, at den har vist, at intentionen om at sikre bedre forhold for ældre er til stede. Det, der mangler, er at skabe fundamentet for, at kommunerne kan udføre opgaven, og her halter det.

Derfor skal jeg blot takke for en god debat, som også har vist forskellene i Folketinget, hvor regeringen jo lægger meget vægt på at understrege om ikke i åbenlyse ord, så i hvert fald i sine handlinger, at man efterhånden betragter den offentlige sektor som et produkt, og at borgerne ikke længere er borgere i samfundet, men forbrugere i samfundet. Det er det, altså forskellen mellem at være borger og det at være forbruger, der ligesom skiller Folketinget, og den debat er jo en del af den store værdidebat, som jeg også mener er væsentlig at tage her i det kommende år.

Så skal jeg bare afslutningsvis sige, som det også er fremgået her gennem de seneste par uger, at rygterne om kommunernes regnskaber for 2006 viser sig at være rigtige. Mens vi har siddet og debatteret her, er det kommet frem, at kommunerne skal spare 1,2 mia. kr. i år, fordi regeringen og Dansk Folkeparti sidste år vedtog lov nr. 492, som siger, at er der et overforbrug i 2006-regnskabet, så reduceres bloktilskuddet for 2007.

Nu går vi på sommerferie, og loven kan ikke ændres, så der skal altså til at ske en reduktion i bloktilskuddene for en lang række af de kommuner, som i dag bruger penge til ældreomsorg, og de får altså færre midler resten af året. Det er de virkelige konsekvenser af at køre en stram økonomisk politik. Så alle de ædle hensigter står altså ikke mål med den barske realitet ude i virkelighedens verden.

Kl. 16.35

Hermed sluttede forhandlingen.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):
Afstemning om de fremsatte forslag til vedtagelse vil som nævnt først finde sted i morgen.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Forhandling om redegørelse nr. R 10: Indenrigs- og sundhedsministerens landdistriktsredegørelse af 25/4 2007.

(Redegørelsen anmeldt 25/4 2007. Redegørelsen givet 25/4 2007. Meddelelse om forhandling 25/4 2007).

Sammen med denne sag foretoges:

4) Forespørgsel nr. F 45:

Forespørgsel til indenrigs- og sundhedsministeren:

»Vil ministeren på baggrund af den netop udsendte landdistriktsredegørelse redegøre for regeringens initiativer til at styrke grundlaget for en bæredygtig udvikling af landdistrikterne i en tid, hvor den regionale udvikling er blevet mere skæv og kommunalreformen og den aktuelle sygehusplanlægning har centraliseret de kommunale og regionale service- og kulturtilbud mere og mere?«

Af Kristen Touborg (SF), Jan Petersen (S), Ole Glahn (RV) og Per Clausen (EL).

(Forespørgslen anmeldt 8/5 2007. Fremme af forespørgslen vedtaget 11/5 2007).

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Jeg gør opmærksom på, at også her finder afstemning om eventuelle forslag til vedtagelse først sted i morgen, torsdag den 24. maj 2007.

Begrundelse

Kristen Touborg (SF):

Da VK-regeringen tiltrådte i 2001, blev det slået stort op, at nu skulle vi have skabt en udvikling, som indebar en langt stærkere udvikling i landdistrikterne, end vi hidtil havde set. Kort sagt: »Et Danmark i balance« blev regeringens slogan. Hvordan er det så gået? Ja, på langt de fleste områder er det hidtil mest blevet ved snak og mange pæne ord, men meget lidt handling. Fødevareministeren rejste ganske vist for et par år siden land og rige rundt og fortalte, at nu ville regeringen gøre en kæmpe indsats for landdistrikterne, idet der ville blive afsat 1,1 mia. kr. pr. år til landdistrikterne, og som ministeren sagde: Det er da også en slags penge for landdistrikterne. Det er vi faktisk fuldstændig enige i. Det er blot ærgerligt, at regeringen besluttede at halvere beløbet de første 2 år.